

Elämän polulla, by Niilo Mantere

The Project Gutenberg eBook of Elämän polulla, by Niilo Mantere This eBook is for the use of anyone anywhere at no cost and with almost no restrictions whatsoever. You may copy it, give it away or re-use it under the terms of the Project Gutenberg License included with this eBook or online at www.gutenberg.org

Title: Elämän polulla Runoelmia

Author: Niilo Mantere

Release Date: March 24, 2008 [EBook #24905]

Language: Finnish

Character set encoding: ISO-8859-1

*** START OF THIS PROJECT GUTENBERG EBOOK ELÄMÄN POLULLA ***

Produced by Tapio Riikonen

ELÄMÄN POLULLA

Runoelmia

Kirj.

NIILO MANTERE

Hämeenlinnassa, Boman & Karlsson.

Tampereella, G. E. Jansson & Kumpp. kirjapainossa, 1902.

SISÄLLYS:

Elämän polulla

I. Pilvisinä päivinä:

Kansalleni Lohdutukseksi Kaukomaita kaivatessa Nukutko, nuorukainen? Pienen veljen haudalla Uus' aikajakso alkaa -- Aabel ja Kain Me tahdomme -- Päät pystöön! Laulu kynttilästä Pois väkijuomat! Mik' on se voima? Juggernautin vaunut On laineilla laiva -- Veljeyslaulu Runoelma Oulun Suomal. Yksityislyseo 25-vuotisjuhlan johdosta Rukous Hallan kerskaus Mieleiseni sivistys Isänmaan virsi Soutakaatte vahvasti! Herraa peljätäkäämme! Ylemmäs yhä, kotka! Leimahdello, nuori rinta! Konsa tunteet haihtuu hyiset?

II. Etsinyt, löytänyt:

Se väärin oisko? Etsijän laulu Jää hyvästi, armas, siksi! Äl' itke! Mä myös olen nähnyt kaunist' unta Sen muistan päivän -- Pohjoismainen lempi Elä, armaani, unhoita mua! Minä ja sinä Jos tyydyt, immyt -- Se suhde on untuvanhieno Onneni aamuna Mä lemmin sinuss' ihmistä Sekö kohtalon oikku olla voi? Taas terve, terve! Vihkijuhlan jälkeen Niin oli, kuin, perhoni, pelkäsin Nyt, armahin, yhdessä astumme Elämän myrskyssä Silmien mahti Yks' on Suutelon ikä Suutelot Hyljätyn laulu Järvellä Syki, syki, sydän kulta! Sirkkuselleni Kiitos, Herra!

III. Tunteita ja kuvia:

Lasna ja nyt Oksalla istui laululintu Lapsen leikkiessä hiilosilla Eräs toukokuun tunnelma Miks' et sä, Luoja --? Merimiehen vaimo lapselleen On se mullakin venonen Luoja, suojaa purttani mun! Tyyntyy se tuulonen tuiminkin En itke -- Tuuli lehtiä lennättää Raivaajan huokaus erämaassa Surun synkkä se päivä -- Lunta tuiskuaa Terve nurmi --! Mä nurmella uinun Kevätsateen vihmoessa Kesä-yönä Noin jos! Tähtöisten tuikkiessa Olet polttiainen Tervehdys vihkijuhlaan Murtuneen laulu Muut ne uinuu Keväimet Lapsoiseksi pieneksi -- Kantelolleni Sun unhoittaako, äitikulta, voisin! Ailin unet Kaarlo Albert Heikel Merikö aava vaiko metsälampi?

IV. Aatteiden piiriä

Sydän ja järki Jos taistella et sais Rohkeasti aalloillen! Murheelle Tiedätkö? Sa näitkö tuoll' ulkona luonnossa? Nuo tuolla, nämä täällä Hiljaa Mihin onneni rakennan? Kuolo ja kukat Kuilun partahalla Toinille Aaltonen, oi aaltonen -- Kysyin kuralta -- Kukan oikeus

V. Maa ylhäinen:

Jää hyvästi, laulu --! Maa vihelijäinen, mitä annat mulle? Joululaulu Vapahtaja syntynyt on! Luota, sielu, Herrahasi! Oi, syvyytt' ihmeellistä!

ELÄMÄN POLULLA.

Mä kuljin ja kuljen polkuain Ja koetan jalkojain käyttä. Ja mieleni kons' on murheinen. Ja konsa sen riemu täyttää.

Mä kuljin ja kuljen polkuain Ja katselen kaikkialle. Ja aatos se lentona leijailee Niin kauvas ja korkealle.

Mä kuljin ja kuljen polkuain Ja kannelta kanssani kannan, Ja kaihon hetkenä polvellein Sen nostan ja helkkyä annan.

Ma kuljen, ja vaikka tieni käy Yli soiden ja murrokoiden Ja kautta korven, niin kuitenkin Yli täytyy mun päästä noiden.

Yli täytyvi, täytyy päästä mun Päämäärään, mi kaukana hohtaa, Mi kaukana hohtaa ja houkuttaa Ja johon mun polkuni johtaa.

Niin kuljin ja kuljen yhtenäin Ja katselen kaikkialle, Ja aatos se leivona leijailee Niin kauvas ja korkealle.

I.

PILVISINÄ PÄIVINÄ.

Olkoon leima vaikka mikä, Päällepäin mi painetaan, Sisäpuolla sentään sykkii Sydän suomalainen vaan.

KANSALLENI.

Oi, kansani kallis, kallehin, Joka Suomesi raivasit soista, Kivimäistä ja kannokoista, Joko laihosti nuoren halla veis, Joko uskosi uupuis, vaikeneis Valoisan aamusu laulu?

Oi, kansani kallis, kallehin, Joka kärsiä sait tuhat vuotta, Ah, aamusu näitkö sä suotta? Ja siksikö valkenevan näit yös, Taas ett' yhä selvemmin turhaksi työs Uus', auvoton aika näyttäis?

Jos niin olis, kansani kallehin, Jos niin olis kohtalos kurja, Niin onnesi oikukas, nurja, Niin parhaint' ehkä se ollut ois, Että oisit jo aikaa kuollut pois Ja kuollut kunnialla.

Mut niin ei onnesi olla saa, Ei voi, -- olet sankari nuori, Olet tuulia halkova vuori! Siis seiso vankkana, vahvana vaan, Kuin tunturi tuulessa juurillaan, Ja kaikk' ota vastaan tyynnä!

Ole tyyni, kansani kallehin, Tuon tunturiveljesi lailla, Vaikk' et surunsiyt' ole vailla! Sitä vinhemmin kuokkaasi iske, lyö, Mitä mustempi murhe sun syöntäsi syö Sun surevan Suomesi tähden!

Sitä vinhemmin kuokkaasi iske, lyö Ja vauhtia työllesi anna! Näin surusi suurena, kannan! Ja pelloksi perkaa kankaat ja haat, Ja kasvuhun taivuta kalliomaat, Ja haihduta soiden halla!

Mut rakkaudellasi vaali sä Vain parhainta vanhaa ja uutta, Ja kannata aatteellisuutta! Se kansa se kaikkea kestää voi, Omakielisen kulttuurin joka loi Ja kansallistunnossa kasvaa!

Siis henkesi saata heilimähän, Joka soppehen päivyvät päästä! Äl' uhra'uksia säästä! Ja niin valon valta se eespäin käy, Ja ei sitä voimaa kussaan näy, Joka henkiset heelmäsi veisi.

Ja kieltäsi hellin hoivaile, Äl' isies uskossa horju! Lain pohjalla puuskat torju! Ja vahtina armaan, kalliin maas Ja suojana Suuriruhtinaas Ain' uskollisimpana seiso!

Ja niin varustukseksi vahvaks käy Työ henkinen, rakkaus suuri, Ja Luojaasi on sen muuri. Ja niin ei kantelos vaieta voi, Vaan sorjana, sorjemmin yhä soi Valoisan aamusu laulu!

16/8 1898.

LOHDUTUKSEKSI.

On Suomi suruissansa, Mut onnen hetki hertas kerran lyö, Vaikk' ehkä silmät syntyneen jo polven Voi silloin peittää tuonen talma, yö.

On Suomi suruissansa, Mut päivä suur' on kerran koittava, Uus' aika, jolloin riemu raikuu maassa, Ja totuuden on voitto, valtikka!

Läp' aikakautten pitkään, Niin kauvaksi kuin aikakirjojen Ulottuu tieto, -- konsa sortui -- lausu! Maa, kansa vapaa, itsetietoinen?

Kons' sortui, jollei kehno Se tavoilt' ollut, kypsä kuolohon? Kons' sortui, jos sen ydin oli terve, Sen riennot rikkaat, tahto tahraton?

Kons' sortui, -- sano, lausu! -- Se kansa koskaan, joka Herrahan Ain' uskoi, toivoi, luotti horjumatta Ja tietä kulki valon, kunnian?

Ei koskaan, ei! Ei kansaa Moist' aikakirjat lausu ainoaa. Nyt poikke'usko säännöst' oisi yksi? Ja poikke'us se oisi -- Suomenmaa?

Pois ajatus tuo synkkä, Mi suoniin veren milt'ei hydyttää! Pois moinen epäily ja heikko usko! Se sairahan on kalvast' elämää!

Mut terve kansa, polvi Ja jälkeläinen sankar-isien, Tää kansa, tää, min entismuistot kertoo Ajoista ankarinten vaivojen;

Tää kansa, tuhat kertaa Mi talot, templit nouti tuhastaan ja toipui, miss' ei toipunut ois toinen, -- Ei horjua saa, heittää uskoaan!

Vaikk' uhkaa takatalvi Maan kukat kukkivaiset kukistaa, Ja vaikk' on raskas rasitettu olla, Et toivoasi, maani, heittää saa.

Kons' ikinä, -- sa lausu! -- Lain, oike'uden kansa kuollut on, Kons' sortunut, jos ydin oli terve, Jos riennot rikkaat, tahto tahraton?

1900.

KAUKOMAITA KAIHOTESSA

Eteläiset maat ja tarhat, Teitä usein kaihoan. Eteläisen päivänpaisteen Toivon täällä paistavan.

Palmupuistot, loistokukat, Teitä kaukaa tervehdin; Kaukokansat, onneanne Usein, usein haaveksin.

Rientoinne myös rikka'utta Muistelen mä kaihoten; Veren, tunteen vilkka'utta Voimakasta ihailen.

Kaukokansat eteläiset! Innostua voitte te! Vapauden valtakirjan Verellänne ostate!

Kaukokansat eteläiset! Tulta teill' on lempenne, Vauhtia on riennoissanne -- Mutta mit' on maassamme?

Juro mieli, tunne kylmä, Talvet kolkot, pitkät yöt, Karu luonto, hidas kansa, Hitaita myös riennot, työt!

Kuitenkin, kuin tenhokahlein, Sidot mua, Suomenmaa! Köyhyyteskin, kärsimykses Lempeäin vain vahvistaa.

Sata kertaa vaikka vielä Kurjemp' oisit, köyhempi, Hyljätä en sua voisi. Kurja, kallis. Suomi!

Ihailuni ottakaatte, Vieraat, immet, vieras maa! Mutta lempeni -- sen yksin Suomi, Suomen impi saa!

NUKUTKO, NUORUKAINEN?

Nukutko, nuorukainen, viel' unta sikeää, Vaikk' isänmaasi huokaa huolten alla? Nukutko, ilmapuntar' vaikk' ilmaa synkeää Viel' ennustaa ja läsnä liikkuu halla? Nukutko, nuori polvi, työn kalliin ai'an pois? Nukutko, mieli valpas vaikk' kullankallis ois?

Nukutko, nuori polvi, vaikk' yli kansas pään Jo häilymäss' on jättipilvi musta, Ja vaikka kansan kaiken nyt tointa kysytään Ja tahdon tarmoa ja innostusta! Nukutko horroksissas kuin kaikk' ois kunnossaan, Kuin joutais kädet ristiin, työn urhot uinumaan?

Ei! Niin sa et saa tehdä! Jos teet, niin väärin teet, Ja jälki-aika tuomitsee sun kerran! Niin et myös tee, jos sulla on isäin ihanteet Ja verta heidän pisarankin verran! Siis herää! Untes aika jo ohi olkohon! Nyt tarpehen sun tarmos, sun voimas, intos on!

On työtä kyllin vielä sun tarmollesi, mies! On lemmelles työ-alaa, Suomen nainen! Maan hartioita painaa viel' öinen, raskas ies, Mon' yössä riutuu rinta suomalainen. Ja korpia on, soita, joill' ei näy kuokkijaa, Ja laajennusta kaipaa viel' aatteen viljamaa.

Heräjä siis sä, herää unestas kerrankaan, Heräjä hetkell' yhdennellätoista! Jos työsi sähkölampun ei lailla loistaiskaan, Niin kynttilänä sentään yötä poista! Se tee, min voit, min jaksat, -- ja silloin kylliks teit, Ja myös sä silloin kansaas uutt' aikaa kohden veit.

Heräjä, herätkääte! Jos milloinkaan, niin nyt Kysyypi aika: valveill' onko kansa? Asteelle valoss' onko se korkeell' ehtinyt, Miel' onko valpas, sydän paikallansa? Heräjä, herätkääte siis työhön, taisteloon, Ja voittoon taistelonne Jumala johtakoon!

Heräjä, herätkääte! Heräjä, herätkää! Nyt toimet teitä kutsuu suuret, jalot, Nyt huutaa teitä aika ja äiti kurja tää, Nyt valomnaaks' on vallattava salot. Pois velto'us siis kurja! Pois mielten unteluus! Ja joka rintaan päivyit ja innon hehku uus!

PIENEN VELJEN HAUDALLA.

Ol' onni se, että niin vaivuit varhain Pois murheista sylihin synnyinmaan. On onni suurin, on onni parhain Puhtoisna päästä jo uinumaan.

Ol' onni se, että, kun maani taivas Sees viel' oli, silmämme vielä sees, Sun henkesi lennähti pois, ja vaivas Pian päättyi ja pienet kyynelees!

Ol' onni se, -- maass' oli silloin huomen, Sen murheit' ei tarvinnut itkeä. Nyt uinut sä tyynnä alla tuomen, Min juuret on onnemme päiviltä.

Ol' onni se, -- tuomi sun hautas päällä Viel' onnemme keväästä kuiskajaa, Ja kevähän maass' olet itse, -- vaan täällä On himmeä taivas ja synkkä maa.

Ol' onni se -- onniko? Ken sen tiesi? Se toisinkin olla, veljeni, vois: Jos kypsynyt ois sinust' oikea miesi, Sun kuolosi maalleni vaurio ois.

Jos sydämes täys' olis ollut tulta, jos tahtosi terästä, neroa pääs, Niin valitan, että ties päättyi sulta Jo keskellä kaunihiin kevätsääs.

1900.

UUS' AIKAJAKSO ALKAA --.

Uus' aikajakso alkaa jo korpein helmassa. Käy suusta suuhun siellä nyt kumma kuiskina: "Oi, ällös, veikko, sisko, sä hengen yöhön jää, Vaan valost', ihanteista uutt' etsi elämää!"

Noin salomailla huuto nyt suuri huminoi. Noin kaikuu Karjalassa, noin Pohjanmaalla soi. Myös Auran rantamilta se huuto kohouu, Ja samaa Savo huutaa ja kaikki Suomi muu.

Ja sydänmaiden joukot nyt nuoret yhtyvät, Ja päivätyöhön suureen, jalohon ryhtyvät Vapise, öinen valta! Nyt viime hetkes lyö! Nyt poistetaan vihdoin vuossatain synkkä yö.

Nyt kolkot korvet kaikki valolle vallataan, Ja valon tieltä maahan kaikk' esteet tallataan. Eik' ennen nuoret joukot nuo ai'o levähtää, Kun paheen peikko sortuu, tuo julma, tuhatpää.

Eik' ennen taisto taukoo, -- ei tau'ota se saa! -- Kun ohdakkeista puhdas on hengen viljamaa; Ei ennen, kunnes poissa yö kokonansa on, Ja valon valta-istuin on kukistumaton.

Ja vaikk' on vaivaloista ja kovaa taisto tuo, Ja hornan henget tielle tuhannet esteet luo, Niin ällös, nuori joukko, sä säiky kumminkaan! Sun puolellas on oikeus ja siunaus synnyinmaan.

Ja ällös surko, vaikka ei oiskaan suotu sun Satoa vielä saada ja palkkaa taistelun! Kyll' aikansa antaa työ jalo palkkion, Ja voiton suuri hetki se kerran lyövä on!

Es'isäin lailla kulje vaan teitä kunnian, Se vaikka henkes vaatis ja veres purppuran! Niin taistele, ett' aika sinusta kerran uus Vois virkkaa: "Suuri oli tuon polven pontevuus!"

Niin taistele, ett' isäin jos haamut haudoistaan Nyt nousis keskellemme uutt' aikaa katsomaan, Ne riemurinnoin lausuis: "Nuo lapsiksemme me Ilolla tunnustamme: heiss' elää henkemme!"

Et nuori polvi, kehnomp' isiäs olla saa, Et isäis töillä maasi mainetta kannattaa! Vaan omin töin ja riennoin sun mainees niitä sä, Ja isäin puhdas muisto töin puhtain pyhitä!

Ja ihannetta kohden kun kuljet korkeaa, Niin olkoon tunnuslausees: "Jumala; isänmaa!" Kun Luojaas, synnyinmaatas sun työsi palvelee, Ei silloin turma uhkaa, vaan esteet raukenee.

Mut intos harras olkoon, kuin ois se aina uus, Ja töittes palkka olkoon maas suuri vastaisuus! Ja vallatkohon valo sun *koko* olennon, Niin silloin, nuori joukko, sun voittos varma on!

Ja maailma saa nähdä, mit' aikaan into saa, Ja kuinka pieni maakin voi suurta suorittaa, Ja kuinka köyhä kansa myös ponnistuksillaan Voi yöstä luoda päiviin ja soista suuren maan.

Niin kauvas siis kun välkkyä siniset Suomen veet Ja Suomen salot siintää ja Suomen harjanteet, Niin kauvas ihanteiden nyt lippu liehukoon, Ja kootkoon nuoret kaikki se valon taisteluun!

1897.

AABEL JA KAIN.

Taas Aabelin rintaa vasten Kain On nostanut nuijan ja vartoo vain, Hän kunnes vois antaa voimatyönnin Ja lyödä veljehen viime lyönnin.

Mut katso! Ei kedolla kahden vain Nyt seisokaan Aabelin kanssa Kain, Vaan tuhannet silmät nyt vartioivat, Ja tuhanten varoitushuudot soivat.

Ja katso! Myös Aabel on varuillaan, Ja sankarin ilme on otsallaan. Ja rohkeesti katsetta Kainin hän sietää, Ja seisoo kuin mies, joka voimansa tietää.

Hän kuolla ei ai'o -- nähdä voi sen! Ei kaatua raukkana arkaillen. Vaan kilpeään kirkasta taidoin hän käyttää, Ja taistelotavat hän tietävän näyttää.

Ja ken sen taistelun nähnyt lie, Hän siitä sen tunteen varmaan vie, Että Aabelin sortumuspäivä ei koita, Jos häntä ei uupumus, velttous voita!

ME TAHDOMME --.

Me tahdomme takoa Sampoa Ja valvoa vastaisuutta. Me tahdomme Suomelle suuruutta, Me tahdomme valoa, vapautta Ja armasta aikaa uutta.

Me tahdomme henkemme helmyet Yön kätköistä ilmi luoda, Ja salojen armahat aarteet Ja kansamme kaikkikin kalleudet Jo kansojen tiedoksi tuoda.

Me tahdomme polville uusille Tien onnehen viitata, näyttää. Me tahdomme henkemme, voimamme Ja lempemme, intomme, kaikkemme Kotilietemme kunniaks käyttää.

Me tahdomme valhetta vastustaa Ja tuomita vilpin viekkaan. Me tahdomme, ett' yhä Suomenmaa Ylös oikeuden lippua liehuttaa Ja turvaapi hengen miekkaan.

Me tahdomme veljien veljeyttä Ja yhdenvertaisuutta. Me tahdomme kansamme ehjyyttä, Me tahdomme torjua yhdessä Joka murhetta, pilveä uutta.

Me tahdomme kaikkea kaunista Ja suurta ja suuremmoista. Me tahdomme, ett'ei polkea Sais pientä suuri ja mahtava, Ei ruhjoa toinen toista.

Yli kaiken tahdomme, että ois Tää kansamme Herran kansa, Ett' ennemmin uskonsa tähden vois Se kaatuakin, kuin luopua pois Jumalastansa ja uskostansa!

PÄÄT PYSTÖÖN!

Jos maass' on murheen, kärsimysten aika, Niin toiveko myös joutaa kuolemaan? Sen oppinutko oisi Väinön kansa Vuossatain vaiheist', entiselostaan?

Sen oppinutko oisi Väinön kansa Vuostuhantisest' oppi-ai'astaan? Sen oppinutko Volgan rannoilt' asti, Miss' asui muinen, kaitsi karjojaan?

Sen oppinutko olet, suomalainen? Sen oppinutko, kansa Kalevan? Jos opit sen, niin veisaa kuolinvirttäs Ja raukkana käy kuoloon kurjahan!

Mut opetust' et moista, kurjaa saanut Sa koskaan vaiheist' entisaikojen; Et sortuvan sä nähnyt Suomen kansan All' ajan aaltoin, kärsimyksien!

Ei! Vaiheet vuosisatain, -- -tuhansien; Soi opetuksen sulle suuren sen, Ett' ihmisvoima kohtaloit' ei johda, Vaan oike'uden valta ikuinen.

Sä oppia sait -- oppinut jos lienet! -- Ett' oikeus vain yksin perii maan. Sä oppia sait, että, vaikka Herra Suo sujuja, -- hylkää kuitenkin.

Tää oikeuden voitto sorron yli Ja valon voitto yli yöhyen -- Siit' eikö löydy vankat varmuustiedot Sivuilla Suomen aikakirjojen?

Vai eikö kauniina kuin kukkaranta Aalloista ajan noussut Suomenmaa? Ja sotaratsuin, sorron, ruton alta Se noussut, nähnyt aikaa armaampaa?

Ja eikö pakanuuden synkäst' yöstä, Jään, lunten keskeltä ja hengen yön, Se valoon noussut Luojan johdannasta Ja kautta oman tarmon, toimen, työn?

Miks sammuisi siis nytkään toivon tähti? Miks vapistais? Ei! Pystöhön taas päät! Päät pystöön, sankar'-mieli joka rintaan, Jos vaikka tulkoot mitkä turman säät!

Päät pystöön! Kyyneleist' ei Suomi hyödy, Vaan lemmestä, mi toimii, uhrajaa, Ja Herran pelvost', iki-ihanteista, -- Ne on sun suojamuuris, synnyinmaa!

Ja vaikka muurit murtuvatkin toiset, Ja raunioiksi linnat raukeaa, Niin halki aikain seisoo moinen muuri, -- Ei löydy, ken sen murretuksi saa!

Päät pystöön siis! Ja niinkuin ikivanha Soi sana tuo: "vie Roomaan kaikki tiet", Niin työhön onneks Suomen, suomalainen, Ties kaikki viekööt -- kunnan mies jos liet!

1900.

LAULU KYNTTILÄSTÄ.

Valo kynttilän vienon Pian sammuvi tuo, Jos henkäyksen hienon Sitä kohden vain luo. Ja hetkisen kestää Vain kynttilän työ. Ei voimaa sill' estää, Kun liekki sen syö.

Mut vaikka se loistaa Voi hetkisen vaan, Se pimeyttä poistaa Ja varjoja maan. Kun synkkyys maan peittää, Se valoa luo Ja säteitä heittää Ja hyötyä tuo.

Myös kynttilä pieni Mä pääll' olen maan. Tääll' kestävi tieni Ajan rahtusen vaan. Mut valoa näyttää Mun virkan' on myös, Oi, Herra, ett' täyttää Sen voisin mä työs!

Oi, hyödyks ett' tulta Mun kynttiläss' ois, Ett' turhiin ei multa Elo rientäisi pois! Kun voisin ees loistaa, Kuni kynttilä tuo, Mi pimeyttä poistaa Ja valoa luo!

Kun sitten mun kerran Tulis sammua pois, Ero täält' eteen Herran Niin raskast' ei ois! Kuni kynttilä pieni, Mä sammuisin vaan, Mut kirkauteen tieni Veis ylhäisen maan.

POIS VÄKIJUOMAT!

Pois väkijuomat, nuo hornan juomat! Pois maasta pettäjä, vihamies! Vapaiksi orjat jo, paheen luomat! Pois yltämme sortajan raskas ies! Jo liiankin kauvan se orjuus kesti, Jo liian monta se miestä vei! Jo liiaksi maan se onnea esti, Mut nyt ei sallita enää, -- ei!

On satavuotten jo itkut kuultu. On kahleita kannettu, -- oltu vait'. On onnen luojaksi sortaja luultu, Ja säädetty suojaksi sen myös lait. On kärsitty ääneti, oltu hiljaa, Vaikk' elon se juuria ontoiks söi, Ja vaikka se kalleinta kaatoi viljaa Ja maan ydinvoimaa maahan löi.

On sallittu, vaikka se talot tallaa Ja terveyden raittiit ruusut vie, Ja vaikka se huokuu hyistä hallaa Ja vaikka se hallaakin julmempi lie. On sallittu, vaikka se raunioita On jättänyt ympäri Suomenmaan, Ja vuoret jo vaikka ois hopeoita, Joit' uhrattu on *sen* tähden vaan!

On sallittu vieläkin, vaikka lapset Maan huutavi tuhannet tuskiaaan, Ja vaikka vanhukset valkohapset Myös tuhannet itkevi huolissaan: "On langennut lapsemme, oi, jos saisi Sen nähdä vieläkin nousevan! Oi, jospa löytyis, ken vapautuisi Maan vallasta vahvan sortajan!"

On sallittu kauvan, vaan jo pitää Nyt seurata selvän taislelon! Jo kosto nousevi, kosto itää, Jo vaipuva sortajan valta on! "Pois sortaja!" -- niin se huuto kaikuu. "Pois sortaja seuduilta Suomenmaan!" "Pois!" -- laaksot ne laulaa, rannat raikuu. Ja tuhannet tarttui jo tapparaan.

Ja syttyi jo nuijasota toinen, Ja alkoi ankara taisto, työ, Kun joukko julkinen, suuremoinen Taas nuijin iskevi, raudoin lyö; Kun aatenuijin ja rautarinnoin Nyt käsiksi käydähän sortajaan, Ja sydämin sykkivin, hehku-innoin Maan vapa'utta taas varjellaan!

Ja vaikka se nuijajoukko karski Sai kärsiä katkeran tappion, Ja vaikka sen löikin Flemming-marski, -- Tää joukko se voiton vievä on! Tää joukko se voittaen kerran kostaa Kaikk' iskut sortajan kavalan, Ja tuhannet Suomen kodit nostaa Taas kannalle onnen kukkivan!

Ja taas on koittava kirkas päivä Ja poistuva murheen musta yö, Ja taivaalta kaikkoova kaakon häivä, Maan lasten rinnat myös riemuten lyö. Ja viel' on avulla taivaan Herran Maan kukoistus puhkeeva kuorestaan Ja juhlaa viettävä Suomi kerran, Ja alkoholi on -- muisto vaan!

Pois väkijuomat, nuo hornan juomat! Pois maasta pettäjä, vihamies! Vapaiksi jo orjat, paheen luomat! Pois yltämme sortajan raaka ies! Jo liiankin kauvan se orjuus kesti, Jo liian monta se miestä vei! Ja liiaksi maan se onnea esti, Mut nyt ei sallita enää, -- ei!

12/5 1900.

MIK' ON SE VOIMA?

Mik' on se voima, mi raittiuskansan Sai työhön, sai taistohon ryhtymään? Mik' on se voima, mi kautta maitten Sai kansojen parhaat yhtymään? Ja mik' on se sana, se tunnussana, Mi piirretty meidän on lippuhun, Se sana, mi voimia, intoa antaa Ja pohjana työn on ja taistelun?

Se sana pieni, se sana suuri On lempi, on uhraava lempi vaan, On lempi kärsivään ihmiskuntaan Ja kansahan kurjaan synnyinmaan. On lempi, mi auttavaa tarjoo kättä, Miss' ahdistus, ahdinko vallall' on, Ja missä tuhannet miehet, naiset On sortua tulvahan turmion.

"Rakasta!" -- kaikuvi Herran käsky. "Rakasta!" -- käsky on siveyslain. Rakasta, lemmi sä lähimmäistäs! -- Et itseäs varten sä luotu vain. Rakasta työssä ja toiminnassa, -- Ei kielen kuiskehin, sanoin vaan! Ja rakasta palkkoa pyytämättä! -- Se käsky on kunnian Kuninkaan.

Tää käsky korkein, tää käsky suurin, Jonk' oppi Kristuksen tuntee vaan, Se vaatii meitä, se velvoittaapi Pois edut itsekkäät uhraamaan. Se vaatii meitä, se velvoittaapi Sen aatteen puolesta taistohon, Min piirtänyt lippuuns' on raittiuskansa, Min tarkoitus yhteisonni on.

Luo katsees ympäri! Kaikkialla, Niin kauvas kuin katsees kantaa voi, Näät alkoholin sä kolkot jäljet, Näät tuhon, turmion, min se loi. Tuoll' ennaikaiseen hautanansa Sen uhri muutama vietihin. Tuoll' elonsa keväässä murhan tehnyt Mies nuori lyötihin kahleisin!

Tuoll' äiti kalvas ja pienokaiset Taas puuttehissansa vaikeroi, Kun loppui leipä, ja kodin turva Taas työnsä ansiot tyhjiin joi. Ja tuolla pettänyt nuorukainen On suuret toivehet synnyinmaan. Ja tuolla pettyneet immen toiveet On sulhostansa ja onnestaan.

Mut ken se kertoa voisi kaikki? Ken kuvata kaiken sen kurjuuden, Mik' ihmiskunnassa, ihmisissä On vallalla tähden juoppouden? Ei! Kuva moinen se kauhistaapi, Se kauhistaa ja se velvoittaa Meit' eespäin viemähän suurta työtä, Jo vuosikymmenten alkamaa!

Siis eespäin, eespäin vain, raittiuskansa, Jos vitkaankin taistelo voittoon vie! Ei herjetä, kunnes on voitto saatu Ja päähän on asteettain päästy tie. Ja kunnes kansamme kauttaaltansa On raitis kansa, ja synnyinmaa On pelastettu sen tulvan alta, Mi vaurastusta sen vaimentaa!

"Rakasta!" -- kaikuvi Herran käsky. "Rakasta!" -- käsky on siveyslain. Tää kuningaskäsky kaikuako Sais turhaan, kuuroihin korviin vain? Ja kivistä oisiko sydän sulla, Ja maasi onnesta voisitko Sä huoleton olla, oi, kansalainen? Niin itsekäs, kylmä sä oisitko?

Ei! Itsekäs kanta pois kansastamme! Pois etujen halpa harrastus! Jos yksi kärsii, niin kaikki kärsii, ja maa jos kärsii, niin riutumus On seuraus kansalle kauttaaltansa, On seuraus riutumus, taantumus. Pois itsekäs kanta siis kansastamme! Pois etujen halpa harrastus!

8/11 1901.

JUGGERNAUTIN VAUNUT.

Tapa Indiass' ollut on, -- kerrotaan -- Tapa itsensä uhraamalla Epäjumalan vaunujen kulkemissa Sen kuolla rattaiden alla.

Joka vuos noin uhreja Juggernaut -- Nimi moinen on jumalalla -- Sai uusia, -- kansoa laumottain Sen musertui vaunujen alla.

Ja laumat uudet ne onneaan Yhä etsi ja etsi surmaa. Verihinsä jos toiset jo vaipuivat, Tapa hurja se uusia hurmaa!

Tapa moinen eikö oi, hirvittä? Ja eikö se kerro yöstä, Joss' uinuu se kansa, min keskellä Noin voitu on kuoloon syöstä?

Ja kuitenkin, kansani, -- eiköhän Maass' armahassa myös tässä Joka vuos' epäjumalan vaunut lie Yli maan noin vierimässä?

Ja eiköhän, eiköhän murskauneet Jo tuhannet vaunujen alla, Ja tuhannet vieläkin kuoloon käy Kuin hurjina, kilpailemalla?

Epäjumala -- kuningas Alkohol' -- Hän vaeltaa vaunuissansa. Yli maan nuo vaunut vierivät -- Veri tippuvi rattaistansa.

Veri tippuvi nuorten ja vanhojen, Ja lesket ne itkee ja lapset, Ja turvaa tutisevan vanhuuden Ne itkevät harmajahapset!

Ja sentään, oi, alla vaunujen Viel' etsitään onnea ... surmaa! Ja sentään, oi, kansoa Kalevan Tapa luonnoton vieläkö hurmaa?

Ei, ei! Tuhat kertaa jyrkkä: ei! Tavan sortua täytyy nurjan! Me kukistaa tahdomme -- kukistaa Epäjumalan korskean, kurjan!

Me tahdomme saarnata taistoa Ja käyttää ääntä ja kättä Sen Suomen sortajan sorrannaks, -- Ja taistella herkeämättä!

Ja me tahdomme kansaa valveuttaa Ja järkihinsä saada Ja *nähdä* sen päivän, jolloin ei Epäjumala kansaa kaada...!

9/1 1902.

ON LAINEILLA LAIVA --.

On laineilla laiva, Ja myrsky se käy, Ja valkamaa varmaa Ei missähän näy. Ja tiedä ei ykskään, Sen laivan kuin käy, Kun valkamaa varmaa Ei missähän näy.

Ei niin! Sepä laiva On laadittu niin, Ett' yksi jos kohta Käy halkeamiin, Se sittenkin vielä Pääll' aaltojen jää! Ei upota aaltoon Siis laiva voi tää!

Se sadasti ollut Jo myrskyissä on. Se tottunut tuulten On taistelohon. Jo sadasti hyrskyt Siit' aarteita vei. Sit' uhkasi tyrskyt, -- Se uponnut ei!

On aikoja ollut, Kun laivan jo tään On särkyvän luultu All' uhkaavan sään. On aikoja ollut, Kun maailma ties: Nyt hukkuu se laiva Ja sen joka mies.

Mut mentyä myrskyn Se aalloilla on Taas nähtynä laiva, Tuo uppoamaton. Ja purjeet ja laiva On ollut kuin uus. Taas pettyi ne, jotka Sen turmaa jo huus'!

Näin myrskyjen jälkeen Se uudesti ain' On ehommaks tullut Ja uljaammaks vain. Jos myrskyt, jos hyrskyt Kuin ruhjoneet ois, Koht' turman ne jäljet Taas hälveni pois.

Tok' ei ole laivan Se ansio vaan, Ett' aalloiss' ei käynyt Se uppoamaan. Näät aaltojen Herra Halk' aaltoin sen vei. Hän ruorissa istuu, -- Siks vaivu se ei!

Ja kunnes *Hän* laivaa Vain ohjata saa, Se kunnolla kyntää Mert' aaltoavaa. Ja estää ei tyrskyt Voi rientoa sen: Kuin kotka se lentää Yl' lainehien!

9/12 1901.

VELJEYSLAULU.

Jo soi'os, soi'os, veljeysvirsi, Kajahda, laulu siskouden! Pois sulata sä syönten kirsi Väliltä Suomen lapsien! Ja velje'yden liittohon Kokoa voimat nuorison! Jo soi'os, soi'os, veljeysvirsi, Kajahda, laulu siskouden!

Pois katseet karsaat, mieli nurja Väliltä kansankerrosten! Ken halveksuen muita, kurja, Jäis toimetonna sivullen, Kun kutsuu kansaa yhteistyö Ja maata sortaa hengen yö? -- Pois katseet karsaat, mieli nurja Väliltä kansankerrosten!

Ken, kurja, eläis itsellensä, Kun vaatii työtä synnyinmaa! Ken, kurja, sulkis sydämensä Ja kättään kieltäis auttavaa, Kun onni kansan, isänmaan Riveihin vaatii astumaan? -- Ken, kurja, eläis itsellensä, Kun vaatii työtä synnyinmaa?

Meill' yhteiset on kallehimmat: Yks' usko, yksi isänmaa. Syyt pienet, halpa-arvoisimmat Siis voisko meidät vieroittaa? Synnyntä-arvot, rikkamat Ne vieroittaako voisivat, Vaikk' yhteiset on kallehimmat: Yks' usko, yksi isänmaa?

Ei! Veljeytt', yhdenvertaisuutta Ei rikkoa syyt moiset saa! Kaikk' yhdessä vain jotain uutta Ja suurta voimme suorittaa. Kaikk' yhdessä me nostaa maan Vain voimme valoon, kunniaan. Ei veljeytt', yhdenvertaisuutta Siis rikkoa syyt pienet saa!

Pois katseet karsaat, mieli nurja Väliltä kansankerrosten! Ken halveksuen muita, kurja, Jäis toimetonna sivuilen, Kun kutsuu kansaa yhteistyö Ja maata sortaa hengen yö? Pois katseet karsaat, mieli nurja Väliltä kansankerrosten!

RUNOELMA OULUN SUOMAL. YKSITYISLYSEON 25-VUOTISEN MUISTOJUHLAN JOHDOSTA.

I.

Työs heitä hetkeksi, pohjolainen, Työs huolten hetkeksi hälvetä suo! Kaikk' unhoita murhees, ja tutkivainen Nyt katse sä taaksesi suuntaa, luo!

Tää unhoita hetkeksi himmeä aika Ja kuivaa silmäsi kyyneleet! Ja muistele, mik' oli kevään taika, Ja kuinka ne kuohusi kevään veet!

Veet kuinka ne kuohusi, sulkujenki Läpi vyöryi vaahdoten uomiaan, Ja kuinka se heräävä kevään henki Jäät järkytti, valveutti Pohjanmaan!

Ja kuinka jo kallehin kansankielin Valo virtasi, vaikkakin estettiin, Ja kuinka se sitkein miehen mielin Yön auvoton aika niin poistettiin!

Työs heitä hetkeksi, pohjolainen, Ja muistojen kantelon soida suo! Taapäin viiskolmatta vuotta vainen Nyt katseesi kanssani siirrä, luo!

II.

Kansan kieli, kallis kieli, kieli kuninkaallinen, Halveksittu silloin vielä, -- vaan nyt vapaa, julkinen! Kansan riemut, kansan surut kertomaan se kelpas vain, Kelvannut ei kerroksiin yhteiskunnan kukkulain.

Kansan kieli, kallis kieli, kieli kuninkaallinen, Silloin kaino korven neito -- nyt jo ruhtinaallinen! Silloin vieras kodissansa -- vieraall' oli isännuus. Mutta vääräys väistyi vihdoin, -- oikeutt' antoi aika uus.

Kansan kieli, kallis kieli, kieli kuninkaallinen, Äsken vielä virastoista torjuttu pois hylkien, Mutta *nyt* on valta sulla, sulle kuuluu Pohjanmaa! *Nyt* saat soida vapahasti, julkisesti kajahtaa!

Kansan kieli, kallis kieli, kieli kuninkaallinen, Oike'utes hetki löi jo, valtakirjan sait jo sen, Joka suo sun helkähdellä Pohjan valtakielenä, -- Kauvan ennen sivistyksen kylvit sä jo siementä!

Kansan kieli, kallis kieli, kieli kuninkaallinen, Soi'os, sorja, kai'u, kaunis, korkealle kohoten! Soi'os, sorja, kai'u, kaunis, yhä korkeammin vaan! Älköön enää orjan-aikas uudistuko konsanaan!

III.

On viiskolmatta vierryt vuotta, Kun Pohjaan aukesi ahjo uus. Se aikaa sammui jo, vaan ei suotta: Työ heelmän kantoi ja pontevuus.

Sen ahjon Pohjolan kansa laati Ja pystössä pysytti lemmellään, Tuo kansa, jok' kerran korvet raati Ja miekoin suojeli liesiään.

Tuo kansa, jok' ennen urheasti Sodat surkeat oli kestänyt, Ja sitke'yttähän kuoloon asti Oli nälissänsäkin näyttänyt, --

Tuo kansa se vieläkin uhrata tiesi Ja sitkeä olla, kun tarvittiin. Oi, ponteva kansa, oi, Pohjan miesi, Ain' ollos sa vastakin sitkeä niin! --

On viisikolmatta vierryt vuotta, Kun tänne aukesi ahjo uus. Se aikaa sammui jo, vaan ei suotta: Työ heelmän kantoi ja pontevuus.

Työ heelmän kantoi: Tuoll' ahjo toinen On syntynyt, valoa heijastaa. Valon, tiedon valtava aurinkoinen Jo vapaasti Pohjolaan paistaa saa!

Oi, loista, aurinko tiedon, loista Ja sytytä syömmihin elo uus! Jo mailta Pohjolan synkkyys poista Ja valaise Suomeni vastaisuus!

IV.

Työ *Yksityisen lyseon* ei ollut se heelmää vailla, Ei ollut sen elämä turhaa, ei, vaikk' eli se orvon lailla. Se kansan taimia kasvatti ja kansan toivoja täytti, Ja valoa, lämpöä leimusi, ja tien se tikkasi, näytti.

Vaikk' ei sitä vallat vaalineet ja suosinut suurten mahti, Ei kuollut se kesken kumminkaan, -- oli kansa sen turva ja vahti. Ei kaatunut tiedon temppelellä tuo, kunis aika jo uusi koitti. Väkipallat vaipui, ja oike'us sai äänenvuoron ja -- voitti!

Noin kansan lempi ja rakka'us se palveli Pohjolaamme, -- Oi, älköhön moista rakkautta ikipäivinä puuttuko maamme! Nyt, nyt, jos konsana, kallis on joka hetki ja tarpeen työmme. Ylös siis joka kynsi! Valtavat -- niin vanno! -- nyt iskut lyömme!

V.

Me valta-iskut tahdomme nyt lyödä, Ja kaikki, kaikki voimat ponnistaa. Viel' uusi päivä pilvet synkät poistaa, Kun Herra auttaa, työmme onnistaa. Ja Herra auttaa, työ ja tarmo voittaa, Kun kansa työllään Herraa kunnioittaa!

Nimessä Herran työhön, pohjolainen! Taas tarmos, intos ilmi tulla suo! Ei puolin voimin tehty työ nyt kelpaa, Nyt täydet voimas työhösi sä tuo! Nyt ollos pelkkää pontta sekä tulta! Nyt saakoon Suomi täyden lemmen sulta!

Nyt muurein aukot ehjiks muuratkaatte! Nyt valon temppeleitä varjelkaa! Nyt seiskoon joka miesi paikallansa, Ei lippuansa pettää kukaan saa! Näin parhaiten voi kansa esteet voittaa, *Näin* entismuistojaan se kunnioittaa!

1/7 1899.

RUKOUS.

Oi, isäimme Isä, sä, korkea, suuri, Jok' autoit mun kansani helmasta yön, Viel' ollos sä Suomeni kilpi ja muuri, Viel' ollos sä siunaaja kansani työn!

Viel' ollos sä heikon ja sorretun suoja, ja vihas sä vielä oi, viipyä suo! Sä rantaimme rauha ja onnemme luoja, Taas poljetun puolehen silmäsi luo!

Viel' anna maan kukkia, laihoja kantaa, Työn säilyä pohjalla uskon ja lain! Viel' anna sä aalloilta kohden rantaa Tien löytää myrskyssä purjehtivain!

Käy, käy tulipatsahan paistavan lailla Nyt taas etupäässä ja näytä se tie, Mi vaarojen kautta, mut vaaroja vailla Sun kansasi onnellisuutehen vie!

Käy, käy etupäässä sotajoukkojen Herra! Me tietäsi astumme, viittoamaas! Päin parhain kaikki niin kääntyvi kerran, Ja rauha ja riemu on rinnoissa taas!

Oi, isäimme isä, sä korkea, suuri, Jok' autoit mun kansani helmasta yön, Viel' ollos sä Suomeni kilpi ja muuri, Viel' ollos sä siunaaja kansani työn!

HALLAN KERSKAUS.

Mie olen mahtaja maan, terä sirppin' on tenhosa vallan: Kun minä niittelen, niin jäljet se jättävi työ. Yhtenä yönäkin pyyhkäsen pois tuhansilta mä viljat, Kukkaset pois kumoan, metsihin merkkini lyön. Yhtenä yönäkin, niikseen jos on, panen turhiksi toivot, Vuosien työt tuhoan, voittaja-askelin käyn. Mie olen mahtaja maan, mua peljätä täytyvi, täytyy, Pelkoa vaadin mä vain, sääliä tunne mä en. Sääliä tunne mä en, inehmoisten mä lemme' en huoli, Huutoja miljoonien korviini en ota, en. Huutakohot, välitelkohot vaan, -- minä kuulla en kehtaa. Mun perussääntöni on: tottele, pelkeä vain! Oikein mi on, mikä väärin -- se vallan on sama mulle. Luonko mä vai kumoan, -- siitä mä veisoan viis. Voiman on oike'us, voimani eessä kun maat vapiseepi, Siinä mun kunnian' on, siinä mun maineeni myös. Siinä mun maineeni, siitäpä kerskata voin minä myöskin, Ett' erilaisuutt' ei niittoni jälkehen näy: Silmän siintämihin sama loistavi merkki ja leima, Näin saman-muotoisuus -- aate se suur' -- tote'uu. -- Mie olen mahtaja maan, terä sirppin' on tenhosa vallan: Kun minä niittelen, niin jäljet se jättävi työ!

MIELEISENI SIVISTYS.

Sivistyksen siuna'usta, Valon valtaa, valistusta Ylistä mun, lauluni! Ylistä muun yli työtä, Joka poistaa hengen yötä. Kansaa nuorta nostavi!

Mut vain valistusta moista, Jok' ei kuorelta vain loista, Pinnalta vain pilkoita; Valistusta, joka rintaa Rikastuttaa, -- ei vain pintaa Sydämiin lyö leimansa!

Valistusta, minkä henki Muuttaa mielen, sydämenki. Nostaa, vaan myös nöyryyttää; Valistusta, jok' ei anna Leikiks lyödä, pilkaks panna Ikuisimpaa, pyhimpää.

Valistusta, jok' ei Luoja Kammo niinkuin turman tuojaa, Vaan vie luodun Luojan luo; Valistusta, jok' ain' uutta Voimaa, uutta, ihanuutta Lähteist' ikuisuuden juo.

Valistusta moista suosi, Kansani, -- niin onnen vuosi Sulle kerran koittavi! Moisen valon lipun alla Taistele, niin kunnialla Kruunataan sun taistosi!

Mutta sivistyksen kuona Suojaa älköhön sun luona Konsaan saako, kansani! Virast' ajan kultajyvät Poimi vain, sen aatteet hyvät, Torju muu pois luotasi!

Torju, torju! Mutta valo Puhdas, kirkas, raitis, jalo Kätke povet pohjahan! Moinen valo kansall' antaa Voimaa sortumatta kantaa Kohtalon myös kovimman!

Valoa siis sydämihin Tuhansihin, miljoonihin! Valoa viel' enemmän! Sivistys pois pintapuoli! Ihanteille valtatuoli! Valoa viel' enemmän!

4/1 1901.

ISÄNMAAN VIRSI.

Jumala, herrain Herra, Kuningas kuninkain, Suo suojassas' ain' olla meidän maamme! Ylhäältä' on hyvä kaikki, sun lahjas on se vain, Sinulta kaiken siuna'uksen saamme. Mimessäs työmme siksi alamme, päätämme, Sinua siksi nytkin taas rukoilemme me: Suo suojassas' ain' olla meidän maamme!

Maan korret, kukkasetkin Sun kertoo kunniaas, Sä elämällä kaiken luonnon täytät. Sun voimaas julistaapi taivaasi sekä maas, Ja meri vaikenee, kun kättäs käytät. Ja kansain asumusten myös rajat sääsit sä, Ei tahdottas niit' yhtään voi kenkään siirrellä. Sun kädessäs on onni kansojenkin!

Sun turvihin siis turhaan me emme pakene, Viel' olet Herra, joka kaikki voipi! Suo vain, sun puolees, että niin aina huudamme. Se että istuimelles' asti soipi! Suo armos, että aina Sun tahtos mukaan me Voisimme työmme tehdä ja pyrinöillämme Sun pyhää nimeäsi kunnioittaa!

Sä, kansoja, jok' auttaa voit taikka langettaa, Sä nöyryydellä sydämemme täytä! Sä kansaamme ain' auta ja suojaa Suomenmaa, Ja valos vartijana sitä käytä! Äl' anna rikka'utta, äl' anna köyhyyttä, Vaan määrätty meill' osa suo armossasi sä, Ja sitä neuvo oikein käy itämähän!

Oi, Herra, joka maamme valohon päästä soit, Jok' uskollisest' autoit tähän asti, Sä ahdingoissa varmaan myös vielä auttaa voit, Niin auta siis sä aina armoisasti! Äl' unhoita sä pientä kansaasi Suomessa, Äl' unhoittaa myös kansas suo koskaan sinua, Jumalatansa suurta, kaikkivoipaa!

1897.

SOUTAKAATTE VAHVASTI!

Soutakaatte vahvasti! Halki aaltoin, tuulispäiden, Halki synkkäin myrskysäiden Puinen pursi soutakaa! Soutakaatte vahvasti Vasten tuulta vonkuvaa! Uupumatta, sountimiehet, Soutakaa, oi, soutakaa!

Soutakaatte vahvasti! Soutain ranta läheneepi, Myrskyn uhka väheneepi. Sounti vain on turvamme! Soutakaatte, soutajat, Pannen parhaat voimanne! Liikkeell' aivot! Reipas tahti! Urhon ilme otsille!

Soutakaatte vahvasti! Meri pauhaa, pilvet entää, Purtta vasten puuskat lentää, Vauhdin uhkaa vaimentaa! Soutakaatte vahvasti Purtta tuulten tuutimaa! Soutakaatte! Puuskat purtta Seisahduttaa eivät saa!

Soutakaatte vahvasti, Avosilmin, airoin omin, Mielin lannistumattomin, Kasvoin ylöskatsovin! Soutakaatte vahvasti, Käsin sitkein, jäntevin! Soutakaatte yhteisvoimin, Sovuin rikkomattomin!

Soutakaatte vahvasti, Laineelt' että lainehellen Pursi nousee hyppiellen, Eespäin rientää lentäen! Soutakaatte, soutajat, Pursi puhki puuskien! Soutakaa! Viel' auttaa sounti. Auttaa tarmo rautainen!

Soutakaa, niin soutakaa, Että rinnall' etumaisten Rientää pursi suomalaisten Kansain kilpasounnissa! Soutakaa, niin soutakaa, Että Suomen sountia Kummastellen katsoo kansat, Imehtiipi maailma!

HERRAA PELJÄTKÄÄMME!

Herraa peljätäkäämme! Niin me taivon näämme Vielä kirkasna, Vuosisadan koittavan Öiset vallat voittavan, Suomen kansan suurena Kaikkein kansain vitjassa Liehuen lailla hohtavan!

Herraa peljätäkäämme! Niin jo kevätsäämme Kesäks' kypsyvi. Herran pelko perustus On ja vankin varustus. Kaikki iskut ijäti Kestää maa ja kaupunki, Joll' on moinen vallitus!

Herraa peljätäkäämme! Niin me kantaa päämme Voimme pystössä. Herraamme peljäten Ilkeyttä ihmisten Meill' ei syytä peljätä, Myrskys' ei myös värjyä Lailla heikkoin ruokojen!

Herra kun on puolestamme, Sankareina polkuamme Voimme kulkea! Vastavirrat silloin me Notkeasti nousemme, Vastatuulen painoa Taidolla ja tarmolla Hyödyksemme käytämme!

Herraa pelkää siis, kansa! Hälläpä myös vallassansa Valtikat on maan! Herraa pelkää -- mut jo pois Ihmispelkos laata vois! Musertaa sua milloinkaan Ei voi mikään mahti maan,-- Herran pelkoa jos ois!

YLEMMÄS YHÄ, KOTKA.

Jo seiso, suomalainen, Omilla jaloillas! Äl' enää lainahelyin Korista kruunuas!

Jo seiso seljin suorin Omalla aurallasi Ja kynnä maailmassa Sun omaa vakoas!

Sa kauvan, raukka, kauvan Laill' elit kerjurin; Teit työtä vainioillas Laill' arentaattorin.

Ja arentaattoriksi Sun jäädä suotu ois, -- Mut itsetuntos kasvoi, -- Sä katkoit kahleet pois.

Ja omin auroin, aattein Sa läksit kulkemaan, Ja arentaattorista Sa astuit herraks maan!

Ja voimas jalot, suuret Ne heräs -- heräjää, Ja kulkiessas seestyi Yhäti määränpää.

Mut puolinaist' on vielä, Alulla vasta työs. Viel' laulus lasten laulut, Ja kyntös pientä myös!

Siks siipes auki, kotka! Ja lentoon korkeaan! Jaloilles, jalopeura! Ja juoksuun rohkeaan!

Ja valvehille vallan Sä, hengen Herkules! Kuin Homero, sa laula! Lyö ain' kuin Akilles!

Enemmän siipes auki Sa, kotka Pohjolan! Enemmän työhös pontta Sa, kansa Kalevan!

Jo mainees kaukomaihin Sun satakieles vie, Ja tanterilla taiteen Ja tieteen kiistaat sie.

Mut eespäin, yhä eespäin Omalla pohjallas! Ain' uudet aarteet ilmi Syvältä sielustas!

Ylemmäs, yhä. kotka! Ylemmäs, ylemmäs! Ja ylemmäks kun lennät, Viel' lennä ylemmäs!

28/1 1902.

LEIMAHDELLOS, NUORI RINTA!

Leimahdello, nuori rinta! Leimahdello tulta, Olkoon sitten morsionas Synnyinmaa tai -- kulta!

Leimahdello nuori rinta, Innostusta näytä! Nuoret voimas jaloon työhön Väsymättä käytä!

Leimahdello, nuori rinta, Velttous luotas lykkää! Riennoin rikkain näytä, kuinka Sydän nuori sykkää!

Nuoruus ilman innostusta, Nuoruus tulta vailla, -- Oisko mitään kurjempata Elävitten mailla?

Nuoruus, into yhteen kuuluu, Kuni valo, lämmin. Anna, nuori, lämpöäs siis Tuta elävämmin!

Anna intos ilmitulla Tosi toiminnassa! Anna lempes leimahdella Työssä uutterassa!

Leimahdellos, leimahdellos, Nuoren nuori rinta! Kehno hylkää, suosi suurta. Lemmi ikuisinta!

KONSA TUNTEET HAIHTUU HYISET?

Egoismin kolkko valta Maailmata hallitsee. Ego'ismin vallan alta Konsa kansat kohonnee? Konsa tunteet haihtuu hyiset, Herää kansat, yksityiset?

Vasten Luojaa itsekkäinä Seisoo ihmiskääpiöt. Vasten Luojaa hourupäinä Tekee turhat ylläköt. Konsa tunteet haihtuu hyiset, Herää kansat, yksityiset?

Hetken luultu suuruus, hyöty Ihanne on valtioin. Heikot kaikk' on maahan lyöty, Versoneeko onni noin? Konsa tunteet haihtuu hyiset, Herää kansat, yksityiset?

Väkevämmät olkapäätä Heikompansa painavat. Toisten tuskaa, vastasäätä Kutka, kutka muistavat? Konsa tunteet haihtuu hyiset, Herää kansat, yksityiset?

Rikkahat myös köyhemmilleen Vastuksia nostavat. Sorretut taas sortajilleen Kostohuudoin kostavat. Konsa tunteet haihtuu hyiset, Herää kansat, yksityiset?

Karsain silmin kansalaiset Toisiansa katselee. Saman kansan miehet, naiset Toisiansa tuomitsee. Konsa tunteet haihtuu hyiset, Herää kansat, yksityiset?

Taivas! Herra! Silmät avaa! Ihmisiä meistä tee! Tultas pyhää, uudistavaa Suo meill', että lämpenee Rinnat kolkot, kylmät, hyiset, Herää kansat, yksityiset!

Astu henkivoimassasi, Herra, ihmissydämiin! Huo'u pyhää rakkauttasi Turtuneisiin tunteisiin! Mielet oikeudella täytä, Rakka'uden tietä näytä!

II.

ETSINYT, LÖYTÄNYT.

Mä etsin sydäntä sydäntä varten Ja tunteita tunteille, Ja vastasointua, vasta-ääntä Mun sieluni sävelille.

SE VÄÄRIN OISKO?

Se väärin, väärää oisko: lempiä? Se väärin oisko: laulaa lemmestä? Tuo tunne pyhä, syvä, ylevä, Mi kotoisin on ylhäältä' taivahista, Se oisko väärää, oisko rikollista?

Mun pitäisikö olla erakko, Mi hautaa itsens' elävältä jo? Ja karkeatako mun kaapua, Kuin munkkiveljein, pitäis aina kantaa Ja rinnan huokailut vain ilmi antaa?

Mut miss' on sydän alla auringon, Mi vieras lemmen tunteell' ollut on? Miss' on se sydän, mik' ei milloinkaan Uneksi immen poskein ruususista Ja suudelmista, lemмен suudelmista?

Ja miss' on sydän, missä erakko, Mi kerrassaan jääkylmä niin on jo, Ett' ei hän, vaikka menköön ääriin maan.
Myös ihmistunteita vie rinnassansa Ja hiljaa huokaa joskus rakkauttansa?

Ja vaikka sydän moinen ollut ois, Mä lemmestäinkö, lemmitystäin pois Sentähden luopuisin, -- ei milloinkaan!
Muut kaikki vaikka munkin viitass' oisi, Mä luopua en immestäni voisi!

Kun Herra mulle ihmisrinnan loi, Se muuta ei kuin ihmisrinta voi: Se hehkuu, syttyy, lempii, rakastaa, Ja niinkuin taivahall' on tähtösiä, Se täys' on tuntehia, säveliä.

Siis lemmin, leimuan ja unelmoin Ja laulan lemmestäni, min vain voin, Ja rukoelen sua, Herrani: Sä suojele mun armast' impeäni Ja virvavalkeist' estä lempeäni!

ETSIJÄN LAULU.

Mä olen, mä olen etsijäpoika, Ja mä etsin suloista kukkaa. Mä etsin impeä hehkuvaista, Tulirintaista, tummatukkaa.

En etsi, kuin ahne, ma aartehtia, En riistaa, en rikka'utta, Vaan etsin sydämen hempeyttä Ja raitista rakka'utta.

Mä etsin sydäntä sydäntä varten Ja tunteita tunteille Ja vastasointua, vasta-ääntä Mun sieluni sävelille.

Ja jos minä kerran sen oikean löydän, Jos löytää se konsana suodaan, Niin rannalle silloin sinisen järven Me pienoinen pirtti luodaan.

Ja rannalla siellä sen sinisen järven Ja piirissä pirtin oman Ma elämän iloja puhtaita nautin Kanss' sirkkuni sirkeän, soman.

Ja sinne se päivä heleästi paistais Sen pirtin ikkunoihin, Ja onnen-aurinko loisteleisi Sen pirtin asujoihin.

Vaan, voi, mitä kulkijapoi'an köyhän On kauniista unelmoista? Hän turhia toivoo, hän haaveita hautoo, Vaan elämä ei välitä noista...

Hän turhia toivoo, hän haaveita hautoo, Vaan elämän pyörän alla Ne särkyvät toiveet, ne hukkuvat haaveet, Ja kukkaset kaatavi halla.

JÄÄ HYVÄSTI, ARMAS, SIKSI!

Ei, ei! En tahdo, en tahdo, Jos heimosi vastaan on, Sun kanssasi, kultani, käydä Ma viel' ikiliittohon.

Ei, ei! Ma raivata tahdon Ne estehet ensin pois, Jotk' onnemme tietä sulkee, -- Jos tuhatkin niitä ois!

Ne raivata tahdon, ne voittaa... Ja Herra jos auttavi, Niin vuoden päästä jo luokses Sun saapuvi sulhosi.

Jää hyvästi, armas, siksi! Jää hyvästi, hyvästi! Hetk' eron nyt lyö -- vaan sitten, Oi, yhdymme ijäksi!

Ja sitten, oi, sitten kenties Jo heimosi suostuvi Jää hyvästi, armas, siksi! Jaa hyvästi, hyvästi!

ÄL' ITKE!

Oi, ällös, impeni, surko! Äl' itke sa, armahain, Vaikk' elomme taivahalla Nyt varjoja vyöryy vain!

Äl' itke! -- pilvinen taivas Tuo seestyvä vielä on, Ja koittava murheen jälkeen Aik' uusi on, murheeton!

Oi, katso! Vast' oli taivas Tuoll' ulkona pilvessä,

Vaan nyt se on loistava, kirkas Ja sininen, selkeä!

Ja katso! Merellä tuolla Viel' äskeisin hyrskyt soi, Vaan tyynnä sen kalvo kaunis Nyt välkkyy ja unelmoi!

Siis ällös, impeni, surko! Äl' itke sa, armahin, Vaikk' olomme taivahalla Nyt varjoja vyöryy vain!

Äl' itke, ä! itke -- vielä Voi valjeta vastaisuus, Ja avulla Herran koittaa Meill' autuas aika uus.

MÄ MYÖS OLEN NÄHNYT KAUNIST' UNTA.

Kun Jaakob nukahti Beetelissä, Niin unta hän näki -- niin kerrotaan. Ja se uni se oli niin suuri, kaunis Ja ihana kuin uni milloinkaan.

Hän näki näät seisovan tikapuitten Päin taivoa sinistä, siintävää; Ne seisoivat maassa, mutta niiden Ylös pilvihin ylti toinen pää.

Ja taivahan kirkasten enkelitten Tikapuilla hän uneksi kulkevan, Ja ylinnä seisovan itse Herran, Ikivaltiaan suuren, kirkkahan. --

Mä myös olen nähnyt kaunist' unta. Mä myös näin valtavat tikapuut. Pääs' ylimmässäpä myöskin niiden On välkkyneet auringot, tähdet, kuut.

Mä myös olen nähnyt kaunist' unta Ja haaveillut onnea ihanaa, Ja enkelist' armaast' unta nähnyt, Unt' ihmehen kaunista, hurmaavaa.

Suo, Herra, mun unteni toteutua, Mun unteni kaunisten, hurmaavain! Suo, Herra, ett' ihmetikapuista Unen' ollut ei oisi -- unta vain!

SEN MUISTAN PÄIVÄN --.

Sen muistan päivän, kun ensi kerran Sun, immyt armas, mä silmäs näin. Sen muistan päivän mä aina, aina, Se konsaan häivy ei mielestäin.

Se päivä armas ol' suvipäivä, Ja kukat vast' oli puhjenneet, ja puhjennut vast' olit kukaks' itse, -- Siit' ai'at pitkät on vierineet.

Niin pävyt hellästi silloin paistoi, Mun Herran' hyvyttä, heijasti, Ja sielus hyvyttä silmäs loisti Ja tuntos puhtautta tulkitsi.

Ja sinijärvellä, -- muistanetko? -- Min rannall' oltihin, kangastus Niin kaunis nähtiin -- ja kangastukset Loi kauniit meillekin rakka'us.

Sen muistan päivän, kun ensi kerran Sun, immyt armas, mä silmäs näin. Ja muistan, että siit' ai'ast' asti Et enää häipynyt mielestäin.

POHJOISMAINEN LEMPI.

"Voi, tyttö! Varros! Koston! Sytytit sydämen. Syliini suljen, nostan Ja sua suutelen".

"Sun, pulmu, povelleni, Sulaisen sivallan, Ja kultakahleheni Mä sormees sovitan!"

Näin uhkasin ja vannoin, Mut immen nähtyän Sen rauhass' olla annoin Ja -- hämilleni jäin.

Kuin kiinni kiedottuna Mä istuin vaiti vain, Silm' arkana ja puna Väreili poskillain.

Ja niinkuin pyhyys loisi Silmistään loistoa, En tohtinut hänt' oisi Kädelläin koskea!

ELÄ, ARMAANI, UNHOITA MUA!

Elä, armaani, unhoita mua! Minä koskaan en unhoita sua. Jos tähdetkin tuikkimisensa, Jos päivytkin paistamisensa Unhoittais, sua unhoita en!

Elä, armaani, unhoita mua! Jos unhoitat, niin suren sua; Suren itseni alle mullan Minä tähden sun, petturikullan, Sua unhoittaa en minä vois!

MINÄ JA SINÄ.

Minä olen kuin vellova vesi, Mikä kuohuvi, häilyvi, koskena käy. Sinä olet kuin vienonen lähde, Miss' aaltoja vaahtopäit' ei näy.

Minä olen kuin rauhaton pilvi, Mikä taivahan kannella karkeloi. Sinä olet kuin suvinen päivä, Mikä tyyni on, tyynnyttää myös voi.

Minä olen kuin laineilla lastu, Joka ulapan kuohuissa kuljeksi. Sinä olet kuin rannan kukka, Joka ulapan lastusta uneksii.

Oi, rannan rauhaisa kukka, Sa luotatko ulapan lastuhun? Ja laineille läikkyville Kera lastunko lähteä tahto on sun?

JOS TYYDYT, IMMYT --.

Jos tyydyt, immyt, vaikk' yli kukkien Ei polku kulkis, ei suvilehtoon veisi, Jos lempes ei lie juhannuskukkanen, Min ensi myrsky jo taittais, runteleisi, Niin terve! silloin, ja sormus tänne tuo, Ja vastasormus mun sormeesi painaa suo!

Jos tyydyt, immyt, sä mökkihin pienehen Jos haaveksi et loistoa, ulkokuorta, Jos tähtitaivas ja kullat myös kuuhuen Voi ihastuttaa mieltäsi herkkää, nuorta, Niin terve! silloin, vihkimätuolin luo! Koht' otsalles silloin morsiusseppel tuo!

Jos tyydyt, immyt, jos iskut taistelton Jaat nurkumatta, ja tynesti kaikki kannat, Jos ponnistuksiin, jos taistohon mieles on, Veet vienot jos tohdit jättää ja tynet rannat, Niin terve! silloin, -- häähetki myös määrää jo! Pian veremme vetreät tyyntyy ja -- laskevi aurinko!

SE SUHDE ON UNTUVANHIENO.

Se suhde on untuvanhieno, Se suhde sun ja mun. Sit' aattemasta harvoin, Vain harvoin irtaudun.

Se suhde on untuvanhieno Ja hellä kuin päivän koi. Niin hieno, särkymist' että Sen peljätä täytyy, voi.

Voi, jos se, voi, jos se särky, Jos onneni rikkauntuu, Niin pimene, pimene, päivä, Ja sammua saat myös, kuu!

Ei iloa, ihannetta Täss' elossa mullen ois, Jos onneni hautauskellot Mun korviini kerran sois!

ONNENI AAMUNA.

Kuni kukka, mi kärsivi kuivuuttaan, Ilomielin kastetta juopi, Suvipilvi kun vihmoen viileitä Pisaroitahan sillen suopi, --

Niin lempesi lähteestä riemuiten juon, Oma impeni hemeä, hellä! Mun rintani polttavan täytit sä myös Suvikastehen viileydellä.

Kuni uinuva luontokin tervehtää Kevätai'an koittoa innoin, Ja aaltokin silloin nostaa pään Jään alt' ylös laulavin rinnoin, --

Niin onneni aamua tervehdin, Oma impeni hemeä, hellä! Sinä talviset tunteeni haihdutit pois Syvän lempesi hellyydellä.

Kuni myrskyisen yöhyen jälkehen taas Ihaellaan päiveä uutta, Ihaellaan sykkivin syömmiin taas Suvi-ilman tyynt' ihanuutta, --

Niin auvoni aikoa ihailen, Oma impeni, hemeä, hellä! On tyyni mun myrskykäs mieleni nyt, Kun uinut sä mun sydämellä.

Kuni puhtahan vihreenä kukkiva maa Juhannuksena juhlivi, loistaa, Joka kolkasta aurinko loisteellaan Pois talviset tahrat poistaa, --

Niin puhtaat nyt mieleni mietteet on, Oma impeni, hemeä, hellä! Sinä ryönäisen rintani puhdistit Jalon henkesi hempeydellä.

Kuni kukkula vankkana vastustaa Tuhotuulia, yltiöpäitä, Kuni kallio uljaana uhmata voi Syysai'aankin synkkiä säitä, --

Niin voin tuhotuulia torjua nyt, Oma impeni, hemeä, hellä! Niin voin elon säissä mä seisoa nyt Niin tunturin tyyneydellä!

MÄ LEMMIN SINUSS' IHMISTÄ.

Mä lemmin sinuss' ihmistä, Mun impeni, mun armahani. Sun puhtoisata sydäntäs Mä lemmin koko sielustani.

Mä lemmin sua, siksi kun Sisäistä kaune'utt' on sulla. Mä lemmin sitä, mik' ei voi Ikinä vanhaks, halvaks tulla!

Mä lemmin sua, koska on Sun sielus syvä, ikinuori, Ja koska kirkkait' aarteita Se täynnä on kuin kultavuori.

Mä lemmin sua, koska soi Sun sielussasi soinnut jalot, Ja silmäis sinitaivosta Kun loistavi niin lempeet valot.

Mä lemmin sua, impeni, Kosk' olet itse armaus, hyvyys. Mä lemmin, koska hurmajaa Mua silmäis sini, sielus syvyys.

SEKÖ KOHTALON OIKKU OLLA VOI?

Peninkulmien kymmenten päästä Mikä, impeni, meidät yhteen toi? Sekö sattumusta on pelkkää? Sekö kohtalon oikkua olla voi?

Minä kaukana, kaukana tuolla Sinijärvien rannalla aamuni näin. Satavirstojen päässä, armas, Sinun kehtosi keinui pohjassa päin.

Savon laps' olen, Savossa synnyin, Tytär tyyni sä taas olet Pohjolan. Minä lampeja lapsena soudin, Meren näit sinä valkeena vaahtoovan.

Näin, impeni, toisistamme Me kaukana, kaukana kasvettiin, Satavirstojen pitkien päässä Laps'-aikamme vieraina vietettiin.

Satavirstojen päästä sitten Mikä, impeni, meidät yhteen toi? Sekö sattumusta on pelkkää? Sekö kohtalon oikkua olla voi?

Ei, ei ole sattumusta, Ei kohtalon oikku se olla voi. Se on Taaton, sen taivaisen, sormi, Joka meidät yhtehen yhdytti, toi.

Se on Hän, jonka sormi johtaa Elon vaiheita, kaikkea maailmaa. Oi, Hänetkö onnessamme Siis voisimme unhoittaa?

TAAS TERVE, TERVE!

Taas terve, terve, impyeni hellä! Taas luokseniko sinut -- sinut! -- sain? Tää tottako on? Lausu, armahain! Et lausu, -- vastaat riemukyynelellä!

Ah, ymmärrän! Tuon tiedänhän niin hyvin: Kun sydän ompii onnen-autuain, Niin kyynele ja katse lausuu vain Sen tunteen, jok' on sointuisin ja syvin.

Niin itkekin siis, ilost' itke, kulta! Noin sun kun nään, voi, kuink' oon onnekas! Suo suudella mun kyynelees! Näin, kas! Oi, tuhat suudelmaa nyt saatkin multa.

Nyt sylihiini tullos! Kauvan onkin, Kun silmäis sinitaivon nähdä sain, Kun viimeks', impen', istuit polvellain, Ja ruususuukses painoin suutelonkin.

Mä, raukka, sitten sua kerrat sadat Niin kaihosin, kun eronhetki löi; Yöt, päivät sydämeni ikävöi, Tuhannet aatos lentää ehti radat.

Tuhansin kerroin aatokseni kulki Ja sua etsi, sun kiersi vain, Kuin laineet kiertää rantaa saarelmain, Tää kunnes syliins, suuteloin nuo sulki.

Noin syleilyyn, noin suuteloihin, kulta, Eromme aika päättyi meiltäkin. Oi, kiitos Luojan! Kaihon muistokin Saa armaan suukkoon hälvetä nyt multa!

VIHKIJUHLAN JÄLKEEN.

Niin, niin. Nyt olen ukkomies, Ja tuota tutkit sä kenties: "Elosi miltä tuntuu nyt? Oletko onnes löytänyt?" --

Niin tuntuvi, kuin kevään jälkehen Ihana kesä, päivänpaisteinen, Kun pilvetönnä taivas heijastaa, Tuhannet kukat maassa tuoksuaa!

Niin tuntuvi, kuin suvipäivänä, Kun korva kuulee tuhat säveltä, Ja rinnat riemuansa uhkuvat, Ja Luojaa kiittää henget hurskahat!

Täys', eheä nyt on mun onneni, -- Mut, voi, kun esteheks' ei lempeni Ois mulle tähdätessä ylöspäin, Luo Luojan, taakse ilman siintävään!

Kun Ikuisen et sijaa valtaisi Mun sydämessäni, oi, armaani! Kun ikuisen ja maisen onnen vois Niin soinnuttaa, ett'ei ne riidass' ois!

NIIN OLI, KUIN, PERHONI, PELKÄSIN.

Niin oli, kuin, perhoni, pelkäsin: Sun tähtesi taivahat unhotin. Niin oli, niin oli -- voi, sua, voi, mua! Voi, mieltämme hurjaa, ja hurmattua!

Niin oli, kuin, perhoni, pelkäsin: Sun tähtesi suurimman unhotin. Suo, Jumalan', anteeks se mulle ja hälle, Mun sydämen' armaalle viettelijälle!

NYT, ARMAHIN, YHDESSÄ ASTUMME.

Nyt, armahin, yhdessä astumme Me askelin reippahin tietä myöten. Yli soittenkin soiluvain kiidämme, Kuni keijuset, leikkiä lyöden.

Me kiidämme nuorilla voimilla Ja murramme esteet ja murrokot tieltä. Ja taivas jos pilvihin peittyiskin, Ei riistä se hilpeää mieltä.

Me kiidämme riemuten rinnakkain Päämääräämme korkeaa, ikuista kohti, Ja tähtäämme siihen tähtehen päin, Mi oikeaan johtaa ja johti!

Ja yhdessä vaivat ja vastukset Ja yhdessä herttaiset hetket nyt jaamme. Yöt, päivät, oi, oma kultani, Nyt yhdessä viettää saamme!

Yöt, päivät yhdessä! -- hurma'us Sitä aatellen käy läpi rinnan ja mielen! Moist' autuutta -- tunnen sen -- kuvaamaan Ei riittäis ees suurin sulous kielen!

Sen tunnen mä vain: kun yhdessä Me kuljemme, kaunista katselemme, Niin korkealle ja kauaksi Me toivossa tähtäilemme!

Ja elämä se on kuni sunnuntai Ja ikä kuin ihana juhlahetki; Ja vaellus se käy kuin vaunuissa Ja matka kuin marjaretki...

ELÄMÄN MYRSKYSSÄ.

Myrsky käy Tyynt' ei näy, Aallot huimat pauhaa. Kaipaanko, Armas, jo Lapsuusajan rauhaa?

"Kaipaa en! Taistellen Elää tulee täällä! Kurja, ken Nuristen Itkee myrskysäällä" --

Myrsky käy, Tyynt' ei näy, Aallot hurjat pauhaa. Uuvutko, Armas, jo? Kaipaanko jo rauhaa?

"Uuvu en! Tiedän sen: Laantuu myrsky kerran! Kanssasi Nöyrästi Taivun tahtoon Herran." --

Armahin! Lämpöisin, Hellin kiitos sulle! -- Tämmöisen Aartehen Soit, oi, Luoja, mulle!

Kiitosta Kuinka ma Voisin sulle kantaa! Aartehen Arvoisen Kiitoksen kuink' antaa!

SILMIEN MAHTI.

Jos helläst' armaani Minuhun katsahtaa, Niin silloin taivoni Säiteitä heijastaa. Mut kyyneleet jos vaan On hällä poskillaan, Niin sadekuuroa On silloin ilmassa. Ja vihan pilvi jos Hält' otsan verhoais, Ja pilvest' irti jos Salamat leimahtais, Niin silloin taivollain Ois ukkosilmaa vain. Kaikk' ilman vaihteet noin On vallass' aina sun, Mun kultan', aurinkoin! Tok' aina kaunist' ilmaa Suo ihailla vain mun! Ja sadetta jos hankit, Niin olkoon satehena Vain -- suukkosesi sun!

YKS' ON.

Yks' on aurinko. Yksi kuukin vaan. Yksi taivaskin Siintää yli maan. Yksi maa myös on. Ja yks' on lempikin: Se yhden kerran vaan Palavi kirkkainnaan!

SUUTELON IKÄ.

Niin vanha kuin on elämä, Niin vanha lempi on. Kai enkelit siis taivahan Jo keksi suutelon. Se suurin ihme, ett'ei vaan Siin' edistytä milloinkaan!

SUUTELOT.

Muiskujen ain' ylistyksiä laulajat kiistaten laulaa, Kun muka ei parempaa pääll' olis maan mitäkään! Myös hunajaa olen, myös minä huuilta impeni juonut, Mett' imenyt sulosuun, vaan sanon, sen sanon mie: Kuivia suutelot on, hunajastahan ei jano lähde, Kun sitä juot, yhä juot, polte se kiihtyvi vaan!

HYLJÄTYN LAULU.

Minulle onnea uskotit, impi, Mut oli onneni unta, Kylm' oli rintasi, leikkiä lempes, Voi, oli onneni unta!

Miksikä leikit lempeni kanssa? Miksikä uskotit toista? Miksikä ei, kuni ennen, mulle Sähkövät silmäsi loista?

Miksikä hurmasit nuoren rinnan, Kiihdytit lempeni tulta? Miksi et ynseä ollut jo ennen, Kieltänyt kihloja multa?

Voi, sua julmaa! Voi, mua kurjaa! Voi, minun onneni unta! Kylm' oli rintasi, leikkiä lempes, Voi, minun onneni unta!

Vaikene, laulava lintu, ja lennä Laulamahan ilos muille! Kuiuho jo, kukkakin kaunoinen maassa! Huo'u jo, hallakin, puille!

Musta on mieleni, valkeammaksi Ei se nyt taitane tulla! Ei ole armasta, ei ole enää Elämän riemuja mulla!

JÄRVELLÄ.

Järven pintaa soutaa nuorukainen. Leikin airoja vain liikuttaapi. Venhe tuskin siirtyy sijaltansa. Minne mieli, pursi mennä saapi.

Suven sulous, järven tyyni rauha Noinko lumota voi poi'an mieltä? Ihastuksissaanko, unelmoiden Kuunteleepi luonnon kaunokieltä?

Eipäs! Luontoa ei poika muista. Kannelt' ei sen kuulemahan jouda. Purress' istuu, näät, myös hertas impi: Häntä poika katsoo, eikä souda.

Häntä katsoo silmin sähköväisin. Immen poskusilla ruusut hohtaa, Ruusut raittiit, poi'an sydän sykkää, Immen hellän katseen kun hän kohtaa.

Siks' ei luontoa nyt poika muista, Kannelt' ei sen kuulemahan jouda. Siksi onnellisna, hymyellen Katselee hän yhä, eikä souda.

1894.

SYKI, SYKI, SYDÄN KULTA!

Syki, syki, sydän kulta! Syki surutonna nyt! Orpousaik' on ohi sulta, Helmen olet löytänyt. Helmyen Herttaisen -- Oi, niin herttaisen!

Laakson lehdon liepehellä Illalla kun käyskelin, Mulle immyt hertas, hellä Kuiski lemmen lausehin: Sydän mun Omas sun Ijät' ompi, -- sun!

Kukkain keskellä sen kuulin. Linnut lauloi livertäin. Soidessa sirkkui hymy-huulin Kultaseni kuiski näin: Sydän mun Omas sun Ijät' ompi, -- sun!

Kulta kuiski. Tuulen henki Vieno hiljaa huminoi. Perhon kuiske kukkasenki Korvaan hiljaa, hiljaa soi: Lempien, Suudellen Maa on taivainen!

Syki, syki, sydänkulta! Syki surutonna nyt! Orpousaik' on ohi multa, Helmen olen löytänyt. Rinnassani Riemu vain Soi siis -- riemu vain!

1894.

SIRKKUSELLENI.

Katrini, Katrini, Suloinen mun sirkkuni, Sydänkäpyseni hellä, Uinu taas mun sydämellä!

Istahda mun polvillein, Katri kulta, sirkkusein! Vaivutaan taas valkoisiin, Suloisihin unelmihin!

Muistellaan taas, kuinka me Lempehemme sytyimme, Vastaisuutta suunnitellaan, Unelmissa uinaellaan!

Katrini, Katrini, Suloinen mun sirkkuni, Vaivutaan taas valkoisiin, Suloisihin unelmihin!

KIITOS, HERRA!

Kiitos, Herra, kiitos, Herra, Että löytää soit sä mun Kodin onnen kukkivaisen, Onnen kalliin, kaivatun!

Tuhansilt', oi, tuhansilta Näin mä onnen sortuvan -- Miksi, Herra, mulle annoit Aarteen arvaamattoman?

Armolahjas, armolahjas Suuri, verraton se on! Kuinka siitä kiitostasi Laulaa voisin, kelvoton?

Kiitos, Herra, kiitos, Herra, Että löytää soit sä mun Kodin onnen kukkivaisen, Onnen kalliin, kaivatun!

Tule, Herra, ole, Herra, Kotimme nyt kuningas! Kotimme ja sydämemme Valtaherra, valtias!

Tule, Herra, -- iki-aarteet Ihanat tuo tullessas! Majamme tee temppelikes, alttarikes, armias!

Silloin emme mitään kaipaa, Silloin meill' oi, kaikki on, Mik' on korkeint', ihaninta Alla ilman, auringon!

Tule, oi, -- siis iki-aarteet Ihanat tuo tullessas! Majamme tee temppelikes, Alttarikes, armias!

III.

TUNTEITA JA KUVIA.

LASNA JA NYT.

Mä soutelin lasna kehdoissa, Ja äitini lauleli silloin. Oli taivoni ainian kirkasna, Ja unt' oli, rauhoa, illoin.

Nyt kehtona venhoni häilyvä on Nyt lauluna tuulten on soitto. Sees harvoin silmä on auringon Ja poiss' uni silmistä illoin on.

Sadat kerrathan viel' olin valveillain, Syvät kaihot ja tuskat rinnassain, Kun taivahan rannalta pilkoitti Jo alkavan aamun koitto.

OKSALLA ISTUI LAULULINTU.

Oksalla istui laululintu. Lauleli, viserteli. Lauleli, lauloi lemmestänsä Ja lauleloissahan eli.

Nuolena luokse laululinnun Lenteli julma haukka. Surmasi, surmas pikkulinnun, -- Voi, sua linturaukka!

Nuolena murhe sydämeeni Iskevi niin kuni haukka; Nuolena surmas sulotoiveet. -- Voi, sua sydän raukka!

Laulelen, laulan toiveistani, Niin kuni kuollehesta, Niin kuni talven taittamasta Kauniista kukkasesta.

Ehkäpä sentään elpyy vielä Särkynyt sydänrukka; Kukkiihan talven jäisen jälkeen Jällehen kummun kukka!

Puhkeehan talven tuulten jälkeen Lauluhun kevätkerttu; Kukkihin, hedelmiinkin kypsyy Tuoksuva tuomen terttu!

LAPSEN LEIKKIESSÄ HIILOSILLA.

Lapsonen leikki uunin eessä, Leikki hiilosilla. Posket ne hehkui, silmät loisti, -- Lysti on lapsosilla!

Lapsonen leikki hiilosilla, Syödäkin hiiltä taisi, Mustaksi muuttui murjaaniksi, -- Tuokopa huolettai?

Äiti se pikku murjaaninsa Nauraen puhdistaa. Hiiliset sentään uudellensa Pienoista houkuttaapi.

* * *

Minäkin, minäkin hiilosilla Leikin eloni tiellä; Mustasin itseni, sieluni, -- muistan Oi, sen murhemiellä!

Hiilosen merkit lapsosesta Helposti äiti voi pestä, Eikä ne lasta, pientä lasta Riemuitsemasta estä.

Mutta mun sieluni tummat tahrat Syvään, niin syvään piirtyi. Rauha ja riemu rinnastani Kauas, oi, kauas siirtyi!

Kenpä nyt, oi, ken tummat tahrat Pesisi, puhdistaisi? Äiti ei puhtaaksi pulmoistansa Tahroista enää saisi!

Tarvitsen toista puhdistajaa, Puhtaaksi tahdon tulla! Oi, tule, Puhdistaja! -- paljon Täällä on tointa jo sulla!

ERÄS TOUKOKUUN TUNNELMA.

(Suomussalmella katovuotena 1900).

Voi, lunta, voi, lunta yhäti, Voi, lunta, vain taivas tuiskuvi; Ja valkea vaippa se verhoo maan, Kesän lintua, kukkaa ei kuulukaan.

Voi, surkeaa Suomussalmea! On pettua leipänä lapsilla. Ja leipää on kastettu kyynelin, Mut sentään sydämin toivovin.

On toivottu kevähän koittoa Ja valon ja lämmön voittoa. Mut kevät se viipyvi, viipyy vaan, Ja kyynelin kansa syö pettuaan.

Jo puoless' on toivottu toukokuu, Vaan kevähän keijut ne sala'uu, Ja taivas se tuiskuvi, täys' on maa Vain lunta kylmää ja valkeaa...

Vain lunta kylmää ja valkeaa... Ja kansa se vai'eten huokajaa. Ja katse sen raukan on raukea Ja kalman on kalpeus kasvoilla.

Oi, Herra, taivahan valtiat, Maan, ilmojen korkea kuningas, Jo suhista kevään tuulten suo, Jo kasvosi meihin käännä, luo!

Me olemme syntiset, syylliset, Me olemme vääryyttä tehnehet, Ja kätesi siksi niin raskaasti Voi, meitä nyt, Herra, painavi.

Mut kuin itä lännestä siirrä jo Pois syntimme, torju turmio! Sua tahdomme jällehen palvella, -- Elä rankaise näljällä uudella!

Mut lunta, voi, lunta yhäti, Voi, lunta vain taivas tuiskuvi! Ja valkea vaippa se verhoo maan, Kesän lintua, kukkaa ei kuulukaan.

12/5 1900.

MIKS' ET SÄ, LUOJA --?

Miks' et sä, Luoja, kasvojen Suloa mulle suonut? Miks kaunottareks kaupungin Et mua tehnyt, luonut?

Mä kukkasena perhoset Lumonnut silloin oisin. Mä myöskin lemmen hehkusta Iloita silloin voisin.

Mut nyt ei kukaan viivähdä Mun akkunani alla. Ei mua muista, tervehdä Ne laulull' armahalla,

Mä yksinäni kaihoan Ja itken, impirukka. On impi köyhä, suloton, Kuin huomaamaton kukka.

Voi, kuitenkin, mit' aattelen! On mulla hyvä näinkin. Oi, onhan puhdas sydämein, -- Jos yksin jään tai jäinkin!

En kaunottareks kaupungin, En tahtoiskaan mä tulla, -- Vähemmän vaaran valkeita, Kuin heillä, ompii mulla!

Enk' imarrusta kuulla, en Ma tahdo halpaa, turhaa. En hengittää sit' ilmaa, en, Mi myrkyn lailla murhaa.

Osaani tyydyn, Luojani. Pois mieli kapinoiva! Pimeiltä teiltä varjele Mua, Herra, kaikkivoiva!

MERIMIEHEN VAIMO LAPSELLEEN.

Tuuditan kehdoissa pienoistani, Merelle mieheni läksi. Mereltä ehtivän lausui laivan Kotihin kevähäksi.

Uinuos, urpuni! Silmäs sulje! Nukkuos, kukkani kallis! -- Voi, kun ei myrskyhyn hukkaa laivan Luojani laupeas sallis!

Aavalla läikkyvät suuret aallot, Kuohuja nostavi tuuli. -- Nukkunut etkö, kultanuppu? Äiti kun niin jo luuli.

Äitipä sydänkävyllensä Laulavi: tuutilulla. -- Aalloilla, myrskyssä mieheni seilaa, Kaihoa siks' on mulla.

Peittänyt laivoa monta, monta Aalto on vaahtoharja. -- No, mitä itket, Helmirukka? Nukkuos, maammon marja!

Ehkäpä, ehkä jo keinutankin Kehdossa orpolasta. Oisi jos niin, ei murhe herkeis Mieltäni murtamasta.

Oisi jos isosi hukkununna Laineen läikyn alle, Perhoni pieni, äityes kanssa Sortuisit maailmalle.

Maaailman tuulissa tummentunut On moni puhdas kukka; On moni kehnoksi keinoteltu Turvaton tyttörukka.

Tuuditan, tuuditan kukkaistani, Tuuditan pikkulasta. Kyllä se sentään Luoja estää Tuhoa tulemasta.

Ja näin se äiti sirkullensa Laulavi: tuutilulla. Kyllä se Luoja laivan suopi Ehjänä maihin tulla.

ON SE MULLAKIN VENONEN.

On se mullakin venonen, Pursi tuulessa tukeva: On rakoja, raukka täynnä, Runko runneltu peräti. Vesi saumoista satavi, Lirisevi liitoksista, Juosten purtehen purona, Luikahdellen lähtehenä. Minkä auskar' ammentavi, Viskin vettä viskoavi, Semp' on verran jo venohon Ahtoi aaltoa ulappa, Tyrsky työnteli ra'oisista, Läikytteli liitoksista.

On se mullakin venonen, Pursi tuulessa tukeva: Tuuli kehnnon kallistavi, Vinohon vihuri viepi, Kuohu syrjähän sysääpi, Pois sivulle siirtelevi Tavotellulta taholta, Unelmitteni uralta.

On se mullakin venonen, Paras tuulessa tukeva: Purjehet on puhki piessyt, Mureneksi murskaellut Tuuli puuskalla pahalla, Vihaisella viimasella: Palat vain on paltehia, Surut liinan liepehiä, -- Mihin niilläkin menevi, Purjehtivi pursirukka?

On se mullakin venonen, Pursi tuulessa tukeva: Melast' ei mokoma huoli, Taivu ruorin tahdonnasta: Tuulen tuumia kysyvi, Tuulen mieltä tiedustavi, Aatoksia aaltosien, Laineiden lausehia.

LUOJA, SUOJAA PURTTANI MUN.

Luoja, suojaa purttani mun, Halki aaltojen ohjaa! Luodot, kalliot karttaa suo, Ett'ei purttani ruhjois nuo! Luoja suojaa purttani mun, Halki aaltojen ohjaa!

Merta aavaa purteni käy, Aaltoin harjalla keinuu. Tuulet tuimina virttään soi, Laulu laineitten pauhinoi. Merta aavaa purteni käy, Aaltoin harjalla keinuu.

Kuiluin kuohut korviini soi, Niinkuin pauhina Skyllan. Luoja, purttani ohjaa sä, Ohjaa pois salapyörteistä! Kuiluin kuohut korviini soi, Niinkuin pauhina Skyllan.

Mannert' ei näy, -- ääretön vain Allan' aallokko kuohuu. Venho lastuna laineill' ui, Laineill' yöhyt se laskeutui. Mannert' ei näy, -- ääretön vain Allan' aallokko kuohuu.

Luoja, suojaa purttani mun, Halki aaltojen ohjaa! Turman kalliot karttaa suo, Ett'ei purttani ruhjois nuo!
Luoja, suojaa purttani mun, Halki aaltojen ohjaa!

1893.

TYYNNTYY SE TUULONEN TUIMINKIN.

Tyyntyy se tuulonen tuiminkin. Päättyy se päivä myös pilvisin. Viihtyy se villeinkin aaltoin tyrsky, Raukeepi kerran rajuinkin myrsky.

Kuluu se kurjinkin, kolkoinkin yö. Loppuu se kerran raskainkin työ. Haihtuu se huolikin, raskas jos oiskin, Tuskat jos tuimimmat rintahan toiskin.

Turhaan sä, rintani, rauhatta lyöt, Turhaan sä tuskailet päivät ja yöt. Riemuitse! -- öinen pian väistyvi haamu! Riemuitse! -- koittaa koht' onnesi aamu!

EN ITKE --.

En itke, -- ei itku auta, En huoliain huuda, en. Mä taistella tahdon ja voittaa Tai kaatua taistellen!

Ma taistella tahdon, tahdon Ja onneni luoda näin. Ei askelta syrjään, ei taakse, Vaan suorahan vain eespäin!

Ja tulkohon tuuli ja myrsky Ja tulkohon hornan sää, Niin pystössä sentään heiluu Tään Pohjolan poi'an pää!

En itke, -- ei itku auta, En huoliain huuda, en. Mä taistella tahdon ja voittaa Tai kaatua taistellen!

TUULI LEHTIÄ LENNÄTTÄÄ.

Tuuli lehtiä lennättää. Syksyn tuuli tuima. Aalto kaarnoja viskelee, Myrsky-aalto huima.

Mikä olen minä? Lentävä lehti Tuulen tuiman eessä! Mikä olen minä? Keinuva kaarna Kuohuvassa veessä!

RAIVAAN HUOKAUS ERÄMAASSA.

Muut sivistyksen keskustoissa Suloista elää elämää, Lemua tieteen, taiteen kukkain Vapaasti saaden hengittää,
Mun henken' ilmanvaihdon puuttehessa Tääll' erämaassa kuihtuu kaukaisessa.

Muut siell' on, missä innoin nuorin Mun maani nuori sydän lyö, Miss' suuret käyvät henkivirrat Ja hedelmöi jo hengen työ, -- Mä erämaass' oon, miss' on kaikki hiljaa, Miss' yksin halla, tuoni näyttää viljaa.

Vasarain kaikuu vankat iskut Mun korvihini muualta, -- Hyv' onkin takoa, kun raudat Jo hehkuu tulikumina!
Tääll' erämaass' on kylmää vielä rauta. Jos taot, turhaa on se, -- ei se auta!

Se turhaako? Se eikö auttais? Sen auttaa täytyy, täytyvi! Mut tuleen, ahjoon raudat ensin! Ja ahjot valmiiks' ensiksi! Siis: ahjoja! -- ens' ehto on se sulle, Mun kansalleni, paljon vaivatulle!

Voin toivon silmin nähdä ai'an Sen sulle, kuollut erämaa, Jo koittavan mä, jolloin riennot Ihanat, uudet puhkeaa; Sen ai'an, jolloin loistat lailla puiston Ja erämaasta säilytät vain muiston.

Se aik' on tuleva, --- vaan vielä Laps'puolen elät elämää. Viel' ai'an suuret aatevirrat Sua ehtineet ei elvyttää.
Sa vielä uinut unta sikeätä, -- Mut ai'an uuden toivoa en jätä!

Oi, Herra, anna ääni mulle, Mi uinuvat vois herättää! Pois ikävöis' en, -- työni kautta Jos elpyis erämaa vain tää! Oi, Herra, siunaa, siunaa heikon työtä Ja voimaa anna poistamahan yötä!

SURUN SYNKKÄ SE PÄIVÄ --

Surunsynkkä se päivä ollut lie, Jona synnyin mä maailmaan. Surun impi se silloin soittanut lie Sora-äänistä kaihokanneltaan.

Surunsynkkä se päivä ollut lie Tahi murheenmusta se yö, Suru koska mun vierellä viipyen käy, Ja rintani riemuja vailla lyö.

Surunsynkkä se päivä ollut lie, Jona äiti mun synnytti, Ja jo kehtoni äärestä kaikkosi kai Pois luotani taivahan enkeli.

LUNTA TUISKUAA.

Lunta tuiskuaa, Valkoisna on maa. Tuisku on myös tunnossani, Mutta valkene ei maailmani.

Lunta tuiskuaa, Lunta valkeaa. Mutta kerran kevät koittaa, Luonto herää, suvilinnut soittaa.

Mutta minulle, Tuiskuin lapselle, Vieläkö, oi, koittaa kevät, Lumen alta ruusun' elpynevät?

Tahdon toivoa! Tahdon taistella! Kalpani taas käteen, esiin, Vaikk' ois matka hornan peikkoin pesiin!

Kohtalo! -- nyt sun Kanssas taistelun Selvän teen, nyt taistoon sinut Haastaa tahdon -- lyö, jos voit sä, minut!

Kohtalo ei saa Miestä musertaa! Kohtalons' on herraks luotu Mies, ja työ on siihen keinoks suotu!

Lunta tuiskuaa. Ruusut raukeaa. Mutta kerran kevät koittaa, Taivas seestyy, valo varjot voittaa!

TERVE, NURMI --!

Terve, nurmi nuori, vihanta! Terve, järven laine loistava! Terve, kukkaset! Terve, lintuin sävelet! Terve, päivyt hellä Suomehen Jälkeen talven tammipakkasten!

Kevät hertas, sua tervehdän. Tuoksuas kuin hurja hengitän. Päivänpaistettas, Lempehiä lehtojas Tuhat kertaa riemuin tervehdän. Terve, terve, keijut kevähän!

Kevät kirkas, armas Pohjolan, Kevään Suomi, valon morsian, Lempeämme sä Leimuuvaksi sytytä! Mielet valaise ja kirkasta! Mielet kylmät hurmaa, tenhoa!

Sulla, kevät, voimaa luoda on. Sull' on soinnut tenhokantelon. Soita rintoihin Tuhansin sä sävelin Uusi into, tahto tarmokas! Hurmaa meitä työhön soitollas!

Soita, kevät, suurta kanneltas! Laula ylistystä Jumalas! Joka sydämeen Kautta laulus säveleen Puhta'utta, harta'utta tuo, Rakka'utta suurta, syvää luo! --

Terve, nurmi nuori, vihanta! Terve, järven laine loistava! Terve, kukkaset! Terve, lintuin sävelet! Terve, päivyt hellä Suomehen Jälkeen talven talvipakkasten!

MÄ NURMELLA UINUN.

Mä uinun nuorella nurmella, Ja taivas siintävä ylläni päilyy. Ja lintuset ilmassa leikkiä lyö, Ja puiden lehdet ne hiljaa häilyy, Ja tuoksua, nuoruutta täys' on maa, -- Oi, Suomeni suvea hurmaavaa!

Mä uinun nuorella nurmella, Ja eessäni Kianta kirkasna hohtaa, Ja laulu rastasten, peippojen Mun korvaini kalvoa hurmaten kohtaa. Ja laulua, tuoksua täys' on maa, -- Oi, Suomeni suvea hurmaavaa!

Mä uinun nuorella nurmella Ja hengitän tuoksua, hengitän syvään, Ja katselen luontohon lumoovaan, Kuin äitihiin hellään, lempeään, hyvään. Ja mieleeni tuo tuhat aatosta saa, -- Oi, Suomeni suvea hurmaavaa!

Oi, Suomeni hurmaavaa! Oi, ihanaa maata, mi meille on suotu! Sua täytyvi lempiä, rakastaa, Joka ainoan, jolle vain lie sydän luotu! Sun täytyy, oi, kaunehin, kallein maa, Joka rinnan leimuten rakastaa!

KEVÄTSATEEN VIHMOESSA.

Oi, terve, terve, kevään vihma hieno, Miljoonin pienin helmin pisaroiva! Kas, umpuns' aukaisee jo kukka vieno Ja niityn nukka nousee vihannoiva!

Oi, terve, Luojan lahja! Synkät mielet Ja luonto siunaten sua tervehtiipi! Soi kohta leivot, Pohjan satakielet, Ja ilmass' suihkaa pääsky, sirosiipi!

Viel' äsken luonto uinui lumen alla, Jää-arkussansa järven aalto nukkui; Ja kylmät kuurot kulki taivahalla, Ja käki lapsill' etelän vain kukkui.

Ja kolkolta, oi, kaikki, kaikki näytti, Maa kulonurmin, kurjan alastonna, Ja aavistukset synkät mielen täytti, Ja rinta huokas syvään, rauhatonna.

Ja värjyvin jo huulin kansa huusi: "Oi Luoja! Touvot tokko ehtinevät, Ja hallavuos kai ovell' on jo uusi, Kun lunt' on maassa, eikä koita kevät."

Näin värjyvin se huulin huusi -- mutta Nyt riemurinnoin toimii pellollansa, Ja Herran hyvyttä ja viisa'utta Se ylistää ja tekee toukojansa.

Ja luonto, äsken kuollut, kuni innoin Nyt kutoo, neuloo kukkahamoistansa, Ja sinijärvi siintää peilipinnoin, Ja pilvet vuotaa kultasadettansa.

Oi, terve, terve, kevään vihma hieno! Oi, terve, kalliit, pienet pisaraiset! Teill' avaa silmänsä, kas, kukka vieno Ja teitä siunaa oraat hentokaiset!

Oi, hienosti noin vain nyt vihmoellen Te kastelkaa maan multaa päivä, kaksi! Ja silloin kasvaa vilja karskahdellen Ja mieli synkinkin käy valoisaksi!

KESÄ-YÖNÄ.

Tyntytyypi jo tuulenhengi. Luonto levähtää. Siiven suojaan lintuisenki Painuupi jo pää. Tau'onnut nyt taisto, pauhu on, Uinahtanut kaikki lepohon.

Pieni kultasiipi perho, Sekin uinuu nyt. Luonnon lapset unten verho Kaikk' on peittänyt. Aallotarkin sinisilmäinen Tyntyty vihdoon, uupui unehen.

Hiljene myös, ihmisrinta! Tyynny, levoton! Uni huoltas katkerinta Lievittävä on. Tyynest' uinu, rauhaisesti kuin Luonto kesä-öinä nukahtuin!

Viihdy, viihdy, lapsi kuni Äidin rinnoillen! Ihanainen poistaa uni Kaihon, murehen. Uinu, sydän aaltoileva, jo! Ota vastaan unten suutelo!

Pian särkyvät unten kuvat, Haihtuu rauhausuus. Taistelosi uudistuvat, Päivyt koittaa uus. Nuku! Aamuhetki kohta lyö! Silloin alkaa uusi taisto, työ!

1893.

NOIN JOS!

"Kiitos Luojan! Helmirukka Pääsi täältä. Suojaan pääs kuin kevään kukka Myrskysäältä". Äiti hiljaa kuiskaeli näin, Siskostani autuutt' ylistäin.

Lähell' istuin. Sanat kuulin Äityeni. Nukkuvan näin hymyhuulin Siskoseni. Mutta murhe kalvoi sydäntäin, Rintaraukkain huoahтели näin:

Noin jos nukahtaa, noin saisi Äidin helmaan! Noin jos murheist' uinahtaisi, Kuin unelmaan, Tyynnä, puhtoisena, rauhaisna, -- Suloinenpa oisi kuolema!

TÄHTÖISTEN TUIKKIESSA.

Kas, laivas täys' on tähtiä, Niin kirkkait', ihanoita. Ne vilkkuvat, ne välkkyvät, -- Mä silmin seuraan noita.

Ja soutaessain järvellä Sen tyyntä peilipintaa Nään yllä tähtitaivahat Ja alla yhtä rintaa.

Ja mieli käy kuin hurmoksiin, Ja aatos kauvas entää, Ja on, kuin sielu siipysin Tuonn' ylös tahtois lentää. --

Oi, tähtyet, yön kynttilät Ikuisell' ikkunalla, Te vilkkukaa, te välkkykää, Kun kuljen maailmalla!

Oi, tähtyet, yön kynttilät, Te loistoanne luokaa, Ja kodin hellät terveiset Te viipyvälle tuokaa!

OLET POLTTIAINEN.

"Olet polttiainen!" -- "Sinä, sinäpä!" Sätti impi poikaa, Poika immyttä, Mutta lemme kielin, Lemme kielin, mielin.

"Olet polttiainen!" -- "Sinä, sinäpä!" Vaimoan mies sätti, Vaimo miestänsä, Mutta ärtymielin, Kiihko-äänin -- mielin.

TERVEHDYS VIHKIJUHLAAN.

(Sähkösanoma E. B:LLE JA S. A:lle)

Kun Päijänteen te partahilla Nyt vihkijuhlaa vietätte, Niin Kiannan me rantamilla Teit' aattemme, muistamme, Ja onnentoivehilla hartahilla Nyt tervehdimme teitä tuhansilla.

Niin kirkas olkoon taivahanne Kuin kesätaivas kirkas on, Ja lempi tehkoon kodistanne Pysyvän onnen asunnon! Ja suokoon Herra, armoossansa hellä, Teill' onnen kauniist' aina hymyellä!

Ja terve! jälkeen vihintänne Te tänne meidän parvehen, Tuhannen kertaa: terve! tänne Kiannan kaukorannoillen. Teill' olkoon täällä hauska ollaksenne, Saloilla Suomen, kera toisienne!

MURTUNEEN LAULU.

Kenelle huokaan huoliani Ja laulan vienot virteni? Jo hautaan vaipui vanhempani Ja alle nurmen armaani.

Ne rinnat ovat riutunehet. Minua jotka rakasti; Ne sydämet on sortunehet, Minulle jotka sykkäili.

Vain tuulosille, tähtösille Voin huoata mä huoliain, Vain laulaa rannan lainehille Mun sortuneesta onnestain.

Ei, ei! Viel' rakka'us on yksi, Jok' auttaa voi ja lohduttaa. Jos sydän kuinka särjetyksi Lie tullut -- se voi parantaa.

Se rakka'us on, Herra, sinun Sun puolees huo'ata ma voin. Sa lohtua, oi, anna, -- minun Sa armaan' ollos, aurinkoin!

MUUT NE UINUU.

Muut ne uinuu, -- minä valvon, Valvon luona sairasten. Yksin valvon syksy-yönä Lapsosia vaalien.

Tulirokko, tuima tauti, Pienoisia ahdistaa. Neljä pientä, kultapientä Sairaana -- oi, katkeraa!

Valvonut jo äitikulta Aamuun ast' on monet yöt. Äitirukka! -- raskaat äidin, Puolison on huolet, työt!

Vaiti, hiljaa valvoskelen, Rinta rauhatonna lyö. -- Oi, kun tointuis pienokaiset! Oi, kun valkeneisi yö!

Vaivojansa vaimennella, Koito, tässä ko'etan; Vuoteen luota vuoteen luokse Syksy-yössä va'ellan.

Raskast' on se, raskast' on se, Valitukset voi, ne soi! Auttaa tahtoisin, mut seison Voimatonna -- ah, en voi!

Auttaa, tahtoisin, -- mut turha Tahto, toivomus on tuo. Korke'uteen huokaella Hiljaa vain voin Herran luo:

Herra, Herra, armon Herra! Auta Sinä -- Sinä voit! Armait' auta pienoisia, Jotka hoitohomme soit!

Auta, Herra, armon Herra! Lievitä ja paranna! Tai jos toisin tahdot, -- voimaa Anna tahtois taipua!

15/11 1901.

KEVÄIMET.

Ihana, armas omppi kevätaika. Ihanat kevään aamut, illat on. Maa kukkii, tuoksuu, kaikuu sävelistä, Ja armahat on säteet auringon.

Maa uhkuu silloin luomisintoansa, Ja voimat silloin työssä on valtavat, Ja halki ilmain elämän soi laulu, Ja yötkin on niin hellät, valoisat!

Ihana, armas myös on nuoruusaika: Kaikk' ihaninna silmiin heijastaa. Ja toiveet suuret on, ja suur' on usko, Ja nuorta voimaa rinnat uhkuu.

Ja aatokset ne kiitävät kuin kotkat, Halk' ilmojen käy niiden kirkas tie; Ja korkealle tähtää nuori silmä, Ja suuriin töihin nuoren halu vie.

Nuor' uhkuu näet luomisintoansa Ja voimat tuoreet tuntee rinnassaan, Ja elämän soi laulu houkutellen, Ja vastuksetkin -- leikkiä on vaan.

Ja maailma se suurna ava'uupi, Ja ruusuja ja seppeleitä sen Nuor' uskoo tarjoavan tarmokkaalle, -- Ja uskon moisen riistää tahtois ken?

Ihana aika! Mutta, valeen taakse Kuin kadotettu Eedeni se jää. Jää taakse? Ei! Jos hapset harmeneekin, Voi *sielu* viettää nuoruuselämää!

Jos henkeäsi hellästi sä vaalit Kuin kukkaa, -- ravintoa sille suot Ja valoa ja iki-ihanteita, Niin *koko* elos kevääksi sä luot!

Oi, ällös siis sä konsaan, nuorukainen, Valoa väsy vastaanottamaan, Valoa Herran sekä aikakauden, -- Valosta kevät sulonsa saa vaan!

LAPSOISEKSI PIENEKSI --.

Lapsoiseksi pieneksi Tahtoisin taas päästä, Lapsuuskotiin lauhahan Päästä myrskysäästä.

Lapsensilmin maailmaa Katsovani soisin! Oi, jos, oi, jos uudestaan Lapseks tulla voisin!

Lapsen pieni maailma Puhta'utta loistaa... Hellyys, lempi ... enkelit Vaarat tieltä poistaa.

Raitis lasten miel' on myös, Kuni lintusilla. Pienet surut haihtuu pois Äidin parmahilla.

Mutta tuolla ulkona Suuret aallot pauhaa; Ristiriidat, murennet Rikkoo rinnan rauhaa.

Ihmisestä ihminen Kuoliaaks siell' lyödään, Usko sekä ihanteet Vaihdetaan ja myödään.

Vilppi, sorto, itsekkyyys, Väkivalta, saasta, -- Siinä kuva kurja on Kuolonvarjon maasta. --

Lapsoiseksi pieneksi Tahtoisin taas päästä, Lapsuuskotiin lauhahan Päästä myrskysäästä.

Lapsoiseksi! Haaveet pois! Taisto työt' on miehen! Kurja se, ken uupuvi, Kaatuu keskitiehen!

Valoa on, valoa Tarvis luoda yöhön! Jumala, oi, Jumala, Vahvista mua työhön!

KANTELOLLENI.

Kun sua ensin hiljaa soittelin, Niin virittää sua osannut en kai. Mun sormen' oli tuhmat, kankeat Ja sinust' ilmi kehnot äänet sai.

Sun virhees ollut ei se, kantele. Se virhe soittajan ol' yksin vaan. Se soittaja niin nuor' ol', aatteeton, Ja kanteloll' ei tuttu ollenkaan.

Se itkenyt ei ollut, taistellut, Ei nähnyt elämää, ei maailmaa. Ei suruja se Suomen tuntenut, Ei lemmen tulta suurta, hehkuvaa.

Ja siksi kai, vaikk' usein tenhosit Ja hurmasitkin nuorta soittajaa, Sä eheää et ääntä antanut, Et soinut sävelt' ilmi sointuvaa.

Nyt äärehes taas, kallis kantelo, Ma illoin istun -- hiljaa soittelen. Vain *vähän* nähdä sain ja tuntea. Min näin, min tunsin -- sulle uskon sen.

Kaikk' ilmi soi'os se nyt, kanteloin! Soi äänin raikkain, raikkain sävelin! Soi ilmi iloni, soi suruni, Soi surut Suomen äänin pontevin!

Soi vapa'uden valtatumetta! Soi innostusta, lujaa toivoa! Soi valon valtaa suurta, ikuista! Soi ihanteita ikijaloja!

SUN UNHOITTAAKO, ÄITIKULTA, VOISIN!

Sun unhoittaako, äitikulta, voisin, *Sun*, -- Luojaa lähinnä jot' enin mun On kiittäminen kaikesta, mi mulla On hyvää varalt' elon taistelun?

Sa köyhydessä kanssa lapsijoukon Sait taistella, -- ja varmaan silmähän Sun kierinyt on monta kyynelettä, Kun kokea sait kovuutt' elämän.

Mut hiljaa, nöyränä Sä kaikki kannoit, Lapsparvelle kaikk', kaikki uhraten: Sun päiviesi vaivat, unet öittees, Jop' usein viime leipämurusen.

Ken aavistaa vois kaikki uhra'ukses? Ken mitata Sun lempes syvyyden? Syvyydet mitata voi valtamerten, Vaan syvyyttä ei äidin-rakkauden!

Oi, kiitos, äiti, kaikesta min annoit! Oi, kiitos hellimmästä hoidostas! Oi, kiitos, kylväjä Sä hellänhellä, Sun ohjeistas, Sun opetuksistas!

Oi, kiitos vielä, valost' ikuisesta, Joll' avata Sa koetit sydämet, Ja neuvosta, ett' iki-ilmapiiriin On tähdättävä aina katsehet!

Nyt elon ilta on jo Sulla -- ilta Tuo tyyni olkoon, kirkas, murheeton! Ja kaikkivoipa kauvan, kauvan vielä Sun, äitikulta, elää suokohon!

AILIN UNET.

Miks pikku Ailill' unta tuossa nähden Niin suloisess' on hymyilyssä suu? Mik' ihana niin näky lie, mintähden Se hymyilee? Mi silmiin heijastuu?

Kai enkelit on vierahina sillä, Tai taivahass' on unissansa hän! Kai henki pienen liikkuu ylhäisillä Noill' asunnoilla iki-elämän!

Hän enkel' itse, hymyilevä, soma Kanss' enkelien leikkii, leijailee, Ja siellä, missä hengen iki-oma On alkukoti, taas nyt vierailee.

Siit' unelmat niin valkoiset on hällä: Häll' enkelit, hän heille hymyilee, -- Oi, Aili, Aili, taivaass' ylähällä Kautt' elos maisen vierailuja tee!

KAARLO ALBERT HEIKEL.

k. 31/10 1895.

Ah, veljyt, poissa, poissa, ijäks poissa Sa parvest' olet veljein, ystäväin. Vain hetken viivyit elon taisteloissa, Kun polkus kääntyi kalmistoon jo päin.

Ylevä, sydän, jalo, puhdas henki, Mi totuutt' etsi, hehkui taistohon, Niin varhain sammui, veikkois toivehenki, Mi liittyi Sinuun, tuoni vienyt on.

Lupashan kevät viljakesän tuoda. Ens'va'oisas jo nähtiin kyntömies. Ne siemenet, jotk' ehdit maahan luoda, Sadoista runsaist' ennustaa jo ties.

Syvälle pyrjit tieteen totuuksiin, Syvälle luonnon ongelmoiden taa, Ja syvään rivein poviin, sydämiin Valoa tahdoit, tulta tartuttaa.

Voi, kuinka monta oksaa tuorehinta, Vihryttä kuolo leikannut on pois Sukumme puusta, joilta runsahinta Hedelmää toivoella saatu ois!

Mon' elää köyryseljäks, harmaapääksi, Min elo ontto on kuin ontto puu, Ja minkä miel' on kohmettunut jääksi Ja turhaa jaaritusta soi vain suu.

Noit' et sa ollut, kuulunut et noihin: Sa korkealle katsoit ylöspäin; Ihanteen lipun liityit vartijoihin, Ain' innokas, muit' intoon sytyttäin.

Työ, aatteet sinut lempijäkseen luki, Pyrinnöt piirihinsä pyhimmät; Ja kansaas lempes, tules, intos tuki, Sa sille huo'uit tuntees syvimmat.

Lujaksi renkaaksi Sa tahdoit tulla Sukumme miesten suureen ketjuhun. Mut voi, näin kesken kevättänsä sulla. Jo päättyi ties ja sammui sydän sun!

Niin nukkuos nyt huomassa sa Herran Kepeiden multain alla isänmaan! Jää hyvästi! Ja kiitos! viime kerran. Meilt' unhoitu ei muistos konsanaan!

MERIKÖ AAVA VAIKO METSÄLAMPI?

Merikö aava vaiko metsälampi On sinust', armas, sulomp', ihanampi? Ma meren lainehia, myrskysäitä, Vapaita seljän suuren tuulispäitä Rakastan.

Tahdotko kuulla kosken hyrskintätä Vai lähtehenkö vienon läikkynätä? Minusta sulompi on kosken soitto: Sen soitossa soi vapa'us ja voitto Sorretun.

Armaampi onko kukkain kuiske hellä Vai metsän humu säällä myrskyisellä? Ma ihailen, kun soivat tuulten torvet, Kun virteen suureen yhtyy kaikki, korvet Kuorossa.

Miks' ihailenkaan myrskyä, -- en tiedä. Se ehtinythän on niin paljon viedä. Siks' ehkä, kun tutuimmalta soiden Eloni tarinaa se pauhinoiden Kertovi!

Ei kauvan viihdy maissa merimiesi: Mer' aava, suur' on hälle kotiliesi. Hän sitä kaihoo, vaikka meren rinta Monesti hälle mieltä raivoisinta Uhkusi.

Noin minäi kaihoan ja lemmin merta ja tuulta, joka raitistuttaa verta, Noin lemmin työtä, ponnistusta, vaivaa. Ja tyrskyä, mi syvään merta kaivaa Elämän!

Hei, aallot elon, korviin kohiskaatte! Hei, tuulet tutut, nouskaa, tohiskaatte! Sep' eloa, kun miesi tuulten kanssa Avulla Herran koettaa kuntoansa -- Toivossa.

IV.

AATTEIDEN PIIRIÄ.

SYDÄN JA JÄRKI.

Sydän ja järki ne taistelee Ei taistelunsa loppu. Ylivaltaahan nousis kumpikin, Vaan niin ei synny sopu.

Järk' itsekäs polkea tahtois vaan Sydäntuntehet kaikki alleen. Mielt' aatteen tunne ei kuuliskaan, Kun kiihtyvi kuumimmilleen.

Näin kaksoisveljet ne yhtenään Vain polkea mielivi toisia, Näin taukoamalta ne taistelee, -- Ken suosisi sortoa moista?

Väkivallanhan kohduss' ei koskonkaan Voi kypsyä onnen lasta. Se lapsonen lempeän lemmen on, Sopusoinnusta syntyy se vasta!

Sydän järkeä, järki sydäntä Kun kuulisi herkin korvin, Niin silloin se onnenlaulua Sois maailma ehein torvin!

Epäsoinnut ne silloin taukoais Ja sointua puhdast' oisi, Ja suurehen soinnun juhlahan Koko maailma yhtyä voisi.

1894.

JOS TAISTELLA ET SAIS.

Jos taistella et sais, Niin henkesi hervahtais, Ja tahtosi jänne se laukeis. Jos taistella et sais, Niin intosi uinahtais, Velttoutehen mielesi raukeis! Miel' olkohon sun Siis taisteluhun Ja työhön ja toimehen suureen!

Jos taistella ei sais, Ihanteetkin ne kaikkoais, Tyhjyytteen kaikk' ihan hukkuis. Jos taistella ei sais, Kaikk' elämä haudattais Ja maailma niin kuni nukkuis. Siis taistoa vaan! Se se maailmaan Elon voimia, muotoja luopi!

ROHKEASTI AALLOILLEN!

Rohkeasti aalloillen Purtesi sä työnnä! Ällös säiky, tuulonen Vaikk'ei tyyntä myönnä! Souda, souda, souda vaan Suuraa suuntaa urheaan Onnes saarta kohden!

Avosilmin johdata Venhees merta pitkin, Puhkoin purtes kokalla Aallot, vihuritkin! Vaikka vastatuulet soi, Vaikket määrääs päästä voi Vallan väleen, -- souda!

Souda syvät seljät, veet, Laineet lakkaharjat! Souda ohi niemekkeet, Rannan saarisarjat! Kouvaksi ja etäillen Anna lentää aatteen! Maali korkealle!

Miksi, miksi lepoa, Unten lasta, sallis? Joutilaaksi jouda ei Hengen pursi kallis! Souda, souda, souda vaan! Ken vain soutaa urheaan, Häntä Herra auttaa!

Korkealle katseesi! Henkes ääntä nouda! Vaikk' on vastatuultaki, Sortumatta souda! Souda, souda, souda vaan! Näin sä löydät onnenmaan, Rauhan kukkarannan!

1894.

MURHEELLE.

Vaikk' onkin, murhe, muotos synkkä, musta, Ja kaipausta, tuskaa monta tuot, Ja monta poltetta ja huo'ahdusta Mun rintaraukkahani loit ja luot, Niin kiitos sentään! Opetusta monta Ma sainhan sulta, unhoittumatonta.

Monesti, pilvihin kun taivon peitit, ja kyynelin kun huuhoit poskiain, Ja maljasi kun juodakseni heitit, Sen pohjattuutta kokea kun sain, Niin elämäpä kaihoomahan rinta Ain' oppi silloin korkeint', ihaninta.

Monesti syöntäin kivisteli kyllä, Kun kukkatarhaani sun käyvän näin. Monesti sydämellä särjetyllä Mä rauenneiden ruusuin ääreen jäin. Enk' ymmärtänyt arvoitusta, miksi Ne jäädytitkään noin jääpuikkosiksi.

Enk' ymmärtänyt, miksi multa yksin Niin paljon tahdoit viedä, riistältää, Kun onnen tarjoamin viihdytyksin Muut riemun maljain ääreen yhä jää. Nyt tiedän sen: sa juuri onnen parhaan Sill' airut oot, ken eksyi täällä harhaan.

Nyt tiedän: onni, ilo, riemu mainen On lamppu, joka öljyyns' oman syö: Se olkoon kuinka kirkas, hehkuvainen, Sen sammumisen hetki kerran lyö! Nyt tiedän: tosi onni silloin täällä Lähinnä on, kun murheen pilv' on päällä!

Keskeltä kukkien jos polkun' oisi, Jos sua, suru, tuntisi ma en, Sydämen' ehkä ihastua voisi Liiaksi muotoihin ja kuorehen. Ja taivahani unhoon multa jäisi, Maan tomu ihanteitain himmentäisi.

Vaikk' onkin, murhe, muutos synkkä, musta. Ja kaipausta, tuskaa monta tuot, Ja monta poltetta ja huo'ahdusta Mun rintaraukkahani loit ja luot, Niin kiitos sentään! Opetusta monta Ma sainhan sulta unhoittumatonta.

TIEDÄTKÖ?

Tiedätkö, kuin käy purosien, Jos vain sulkevi lähtehen? Tiedätkö, kuin käy oksasen, Puusta jos irralle tempaa sen?

Tiedätkö, kuin käy kukkasen, Jollei saa säteitä päivyen? Tiedätkö, kuinka paulassa, Kuolema läsnä on lintua?

Tiedätkö sitten sa, ihmisen Kuinka käy, kieltäen taivaisen? Tiedätkö, paheiden paulassa Läsä kuink' ompi kuolema?

SA NÄITKÖ TUOLL' ULKONA LUONNOSSA?

Sa näitkö tuoll' ulkona luonossa: Kukin kukka on omaa luontoa, Kukin puukin luontonsa säilyttää, Eri sävelin linnutkin livertää?

Voit kukkasen temmata kummulta, Voit puutkin sä lastuiksi pirstoa, Voit linnunkin vangita häkkihin, -- Sama luonto niill' on kuni ennenkin!

Viel' itseään kukka on kuolossai, Viel' itseään puukin lastunai, Viel' itseään lintukin häkissään, -- *Omaa* laulaa se vain voi säveltään!

Ei luontoa niiden muuttaa voi, Ei luontoa, minkä Luoja loi. Väkivalloinkin niitä jos kohtelee, Perusluontoa niiden ei toiseks tee!

Sa näitkö tuoll' ulkona luonossa: Kukin kukka on omaa luontoa, Kukin puukin luontonsa säilyttää, Eri sävelin linnutkin livertää?

NUO TUOLLA, NÄMÄ TÄÄLLÄ

Nuo tuolla, nämä täällä Noin huutaa neuvoen: Jos totta ehdotonta Sa etsit, sulle neuvon sen.

"Näin lausuu Plato suuri". -- "Ja Kant, tuo kuulu, näin". -- "Ja Hegel, Strauz, Baur, Darwin, Ne lausuu niin ja näin". --

Niin, niin ja niin ne lausuu, Mutt' erilailta vaan. Ma kenen järjestelmään Käyn sitten uskomaan?

En usko järjestelmiin, En usko, luota en. Ne syntyy, loistaa, haihtuu, Yhäti vaihdellen.

Ne syntyy, loistaa, haihtuu, Ja suunta suunnan lyö. Ja niin ne aatteet kiistaa Ja jatkuu ihmistyö.

Ja nidoksia syntyy, Ja totta pohditaan. Mut totuus, tytär taivaan, Käy huntu kasvoillaan.

Oi, totuus, tytär taivaan, Jo huuda yli maan: "Se totuuden vain löytää, Ken uskoo Jumalaan".

Oi, huuda: "hunnun multa Jos pois te tahdotte, Niin käykää Golgatalle Ja Hermon-vuorelle!"

HILJAA.

Hiljaa kasvavi kukkanen, Hiljaa nousevi maasta puu. Hiljaa päiväkin talvinen Keväisin jatkuu, kirkastuu.

Hiljaa hengenkin kukkanen Juurtuu rintahan ihmisen; Hiljaa kasvavi tiedon puu, Hiljan, yö henkinen kirkastuu.

MIHIN ONNENI RAKENNAN?

Päivän noustessa, laskiessa, Ai'an hetkien vaihdellessa. Mihin toivon ja uskallan? Elon kirkaassa kevähässä Tai sen syksyssä synkeässä Mihin onneni rakennan?

Rakennanko sen lempeen naisen, Hellän, lempivän, uhraavaisen, Viisaan, viehkeän puolison? Ei, ei! Vaikkakin lemmin naista, Lemmin kaunista katoavaista, -- Ylemmäksi mun kaihon' on!

Rakennanko ma onnen' sitten Kiiltoon kirkasten aartehtien? Mihin onneni rakennan? En mä onnean' aartehtille Usko kirkkaille, kiiltäville: Aarteet ruostuvat maailman!

Ai'an kunnia-asteikoille Rakennanko sen sitten, -- noille, Joista kilvaten kiistataan? Ei mun mieleni ole sinne. Muuas kaihoan -- mutta minne? Minne, minne mä kaihoonkaan?

Toimi jalo ja riento vakaa Ihmiskunnalle kenties takaa Mulle onneni kestävän? Kiitän kyllä mä työtä moista. Sille laulankin, -- sentään toista Etsin onnea elämän.

Etsin onnea kestävätä, Pysyväistä ja eheätä, Jota rintani kaihoaa, Johon myrskynkin pauhinassa, Elämässä ja kuolemassa Voipi luottaa ja uskaltaa!

Oi, ken onnen tuon kaihoamani Antaa voipi mun rintahani? Mihin toivon ja uskallan? Sinä, Herra, vain voit sen, Sinä, Sinuun toivoni kiinnän minä, -- Sinä olet, jota kaihoan!

Päivän noustessa, laskiessa, Ai'an hetkien vaihdellessa Sua rintani kaihoaa; Sinuun eloni kevähässä Ja sen syksyssä synkeässä Vain voin onneni rakentaa!

Sinust' eloni syntyi, lähti, Sä oot eloni johtotähti, Sä sen alku ja määränpää! Suo siis, Herra, ett' aina oisin Sinun lapsesi, Sulle voisin Työni, toimeni pyhittää!

1901.

 KUOLO JA KUKAT.

Tuli tuoni kukan luokse, Kalma luokse kaunokaisen, Kuiskas *kevähän* kukalle, Nurmen ensi nuppuselle: "Kuole pois jo, kukkaseni, Nuku, nurmen hento lapsi! -- Kaunis elost' on erota, Kalman tulla kaatamaksi Piennä, nuorna, puhtoisena, Saastatonna, tahratonna".

Ei kevähän nuori nappu, Taimi pieni taivahainen, Tuonen tuumia pahonut, Kalman ääntä kammoellut: Nuorna, puhtoisna nukahti. Hymy huulilla erosi Onnellisna, autuasna.

Tuli tuoni kukan luokse, Kalma luokse kaunokaisen, Kuiski *kesän* kukkaselle Suven armahan ajalla, Keskikesän vallitessa: "Kuole pois, ihana kukka, Uuvu jo unehen, rukka! -- Teen, oi, seppelen sinusta, Ikiloistavan, ihanan, Taivon Taaton kunniaksi, Taaton ikuisen iloksi".

Suostunut ei suosiolla Tuohon oisi tuore kukka: Kesä hurmaten hymysi, Ihanana ilma loisti, -- Onhan suloja suvella, Elo keveä kesällä -- Mutta surmahan surulla, Kaihomiellä katkeralla Täytyi suistua suloisen, Kaatua pois kaunokaisen!

Tuon' ei kuule kukan mieltä, Sirpp' ei ruohon rukousta!

Tuli tuoni kukan luokse, Kalma luokse kaunokaisen, Kuiski *syksyn* kukkaselle, Huoliansa huokaavalle, Vanhalle, vapisevalle: "Vaivu pois jo vanha kukka, Muutu mullaksi, murene! -- Ei elossa enää sulla Lie ees virkoa vähäistä: Teit jo heelmäsi, teräsi, Vanhuuttaskin jo vapiset".

"Vaan jos suostut suosiolla, Taivut tahtooni halulla, Vien sun ilmojen ylitse, Tähtein välkkyvään välitse Maassa uudessa asua, Ihanammassa iloita!"

Vanhuskukka kuiskauksen Kuuli vallan vasten mieltä: Viel' ei elosta erota, Manan maille matkaella Tahtonut ois ollenkana. Maan viel' uskoi mainioksi, Tuonen tuumat joutaviksi Tuonta uudesta olost, Ihanammasta ilosta, -- Nurkumiellä pois nukahti, Kaihomiellellä katosi --!

KUILUN PARTAALLA.

(Erästä kuvaa katsellessa).

On kuilun partaalla lapsi, -- Vaan enkeli varjelee. Yks' askel, ja hän jo vaipuis, -- Vaan enkeli varjelee!

On kuilun partaalla nuori, -- Vaan kuka varjelee? Yks' askel, ja hän jo sortuis, -- Vaan kuka varjelee?

On kuilun partaalla miesi, -- Vaan itsekö varjelee? Yks' askel, ja hän ois poissa, -- Vaan itsekö varjelee?

On kuilun partaalla vanhus Ja enkeltä huutelee... Yks' askel, ja hän jo vaipuu, -- -- Vaan enkeli saattelee...

14/12 1901.

TOINILLE.

Suvi-ilmanko vain ihanuutta, Päivää ikikirkast' unelmoit? Riemuako janoat ain' uutta? Ruusuillako viihtyä vain voit? Ja sä pilvein nousennanko estää Taivollesi, Toini, tahtoisit? Mutta paistett' ainaist' onnen kestää Voisko henkes taimet kaunihit?

Katso kesän kukkaa kuivunutta! Paisteet pitkät poudistutti sen! Paisteesen se hiljaa kuoli, -- mutta Elpynyt ois taivaan tummeten, Taivaan tummeten ja sateen tullen. -- Noinpa henkes hento kukkanen Kuihtuu päivän paistaiss' yhä sullen, -- Elpyy alla kyynelsatehen --!

1896.

AALTONEN, OI, AALTONEN --.

Aaltonen, oi, aaltonen, Kohden rantaa vyöryen Riennät, konsa vaahtopäisnä, Konsa hiljaa vieriväisnä.

Aaltonen, oi, aaltonen, Laisesi on ihminen: Kohden rantaa hän -- myös hän Rientää virrass' elämän, Konsa innoin hyrskyellen, Konsa hiljaa, huo'ahdellen... Aaltonen, oi, aaltonen, Laisesi on ihminen!

KYSYIN KUKALTA --

Kysyin kukalta: kukkanen, Miks olet kaunis noin -- miksi? Kysyin immeltä: ken oi, ken Noin loi sinut kaunihiksi?

Katsoi kukkanen kaunoinen. Katsoi kainosti taivaasen... Immyt se peilistä kauneuttaan Keimaillen riensi katsomaan...

KUKAN OIKEUS.

Ei oikeutt' ole kukalla Valita poimijoita. Eik' ihmisellä oikeutta Oo muuttaa kohtaloita. Tuo oikeus sentään suotu on Kukalle: -- luoda kukinnon, ja ihmishengelläkin on Tuo kukkimisen oike'us!

V.

MAA YLHÄINEN.

Maa ylhäinen! Sun puolehesi käännyn. Maa ikuinen! Sua ilman sorrun, näännyn. Sua tervehdin siis, toivon kaukoma, Sua, ikuisata, suurta, ihanaa --!

JÄÄ HYVÄSTI, LAULU --!

Jää hyvästi, laulu sa maallinen, nyt! Jo henkeni säveliis kyltyä ehti. Jää hyvästi! Eloni kirjassa jo Nyt au'eta kerkesi toinen lehti. Jää hyvästi lemmen ja leikkien maa! Ikihenkeni kaihoivi korkeampaa!

Päämääräni ei ole lempi ja maa, Tääll' ehkä mä lemmin ja viivähdän hetken. Tää ei ole oikea mun kotimaa, Läpi vaikka mä tään teen eloni retken. Mun maani, se oikea onneni maa, Se ei ole varjoin ja kyynelten maa --!

Se riemujen, soinnun on ijäinen maa, Maa ikuisen vapauden, valon ja voiton. Se puhtaiden pyhä ja puhdas on maa, Maa ijäisen laulun ja ijäisen soiton, Se maa se on onneni oikea maa, Ja oi, sitä, ken sinne siirtyä saa!

Se maa se on kaihoini, unteni maa, Se maa, jota konsana kyllicks' ei kiitä. Sen kiitosta, kannel sa heikko, nyt soi, Vaikk' ei kyllä ääntäsi kyllicksi riitä! Soi kumminkin, kuitenkin, min voit vaan! Et käyttää voi soittoas korkeampaan!

Jää hyvästi, laulu siis maallinen, nyt! Jo henkeni säveliis kyltyä ehti. Jää hyvästi! Eloni kirjassa jo Nyt au'eta kerkesi toinen lehti. Jää hyvästi, lemmen ja leikkien maa! Ikihenkeni kaihoovi korkeampaa!

MAA VIHELJÄINEN, MITÄ ANNAT MULLE?

Maa vihelijäinen, mitä annat mulle, Jos kaikkikin mä voiman' uhraan sulle? Mit' annoit, annat uhrin hinnaksi, Jos sulle toin tai tuon ma kaikkeni?

-- Ehk' annan kunniaa ja rikka'utta. Ehk' annan hetken hurmaa, rakka'utta. Ma maljast' annan maistaa nautinnon. -- Tuhannet hurmannut se malja on.

Maa vihelijäinen, vähän annat, vähän: En tyytyä voi hintahan mä tähän. Kun kaikken' annan, vaadin paljoa. Siis ehtos lausu, hintaas korota!

Viel' antaa voin mä hengen hienostusta, Voin tietein, taitein tuottaa jalostusta. Ja valtaa, viisautta, muiston myös, Kautt' aikain elävän, -- jos suurt' ois työs.

Maa vihelijäinen, -- jotain annat, myönnän. Mut epäröi en: luotan' ehtos työnnän! Miks' et sa lausu, mitä kuolemaa Ja ijäisyyttä varten sulta saa?

Miks' et sä lausu? Miksi unhoon peittää Pääasian sa tahdot, pois sen heittää? Jo arvaan syys! Jos tuosta muistutat, Niin sankarisi säikkyy rohkeat.

Ei! Petturi sä olet: hylkää kerran! Sun parhaimpas saan lahjana myös Herran. Siks sopimust' en allekirjoita. Ma etsin ääretöntä, ikuista.

Ma etsin, kaipaam jotain korkeampaa Ja jotain suurempaa ja ihanampaa. Ma kaipaam kuollotonta elämää Ja rauhaa, rauhaa ikikestävää.

Niit' et, maa, mulle luvata voi, näyttää. Jos lupaatkin, et lupastas voi täyttää. Siis ehtos torjun, torjun, torjun pois, -- Näät toisin tehty väärin tehty ois!

Maa ylhäinen! Sun puolehes siis käännyn! Maa ikuinen! Sua ilman sorrun, näännyn! Sua tervehdin siis, toivon kaukoma, -- Sua suurta, ikuisata, ihanaa!

JOULULAULU.

Maat, kansat kaikki nyt riemuitkaa, Hyvyyttä kiittäen Herran! Sen toteutuneeksi Hän ilmoittaa, Min luvannut oli Hän kerran. Täht' ennustettu on noussut jo! Jo koittanut armas se aurinko, Joll' autuus on siipeins' alla!

Sen sanoman ihanan enkeli Kautt' ilmojen kantoi meille: "On saapunut rauhan sankari, On syntynyt Kristus teille. Ja tämä on teille merkinä: Kapaloittuna laps' on seimessä Nyt Davidin kaupungissa!"

Oi ääretönt' ihmettä! Herra maan Ja taivahan ihmislassa! Hän oljilla seimen, min kautta vaan Kaikk', kaikki on olemassa! Hän palvelemaan tänne ihmistä Myös tullut, jot' enkelit ylhäällä Ain tuhannet palveli kilvan!

Oi, suuruutta Herran armotyön! Oi, lempeään pohjatonta! Ei jättänyt keskelle kuolonyön Hän lastahan onnetonta, Vaan syntyä antoi hän auttajan, Meill' orjille synnin ja kuoleman, Oi kiitetty olkoon Herra!

Oi, soikaa siis, kantelot Siionin, Ja, harput, te helkähdelkää! Ja, murheiset rinnat, te riemuisin Nyt tunteihin sykkiselkää! Jo noussut on päivä, jo loppui yö, Jo täytetty myös on se raskas työ, Jok' elämän tuotti ja rauhan!

Ja sanoma suuri tuo kaikuu taas Yli vetten ja kautta maitten: "Jo tullut on, Siion, kuninkaas, Hän, kuningas kuninkaitten! Hän tullut on, apusi armahin!" -- Oi, soikaa siis, kantelot Siionin, Ja, harput, te helkähdelkää!

VAPAHTAJA SYNTYNYT ON!

Vapahtaja syntynyt on! Oi, mi sana suur' on tuo! Oi, min riemun, lohdutuksen synkkään sieluhun se luo!
Vapahtaja! Mikä nimi ihanampi, kalliimp' on! Mikä nimi valoa niin eloon luo ja kuolohon!

Vapahtaja syntynyt on! Vapahtaja sun ja mun, Vapahtaja, joka sielun, köyhän, kurjan, vaivatun, Vapahtaja
vallast' yön ja synnin sekä kuoleman, Vapahtaja *kaiken* kansan, kurjimman myös kulkijan!

Vapahtaja syntynyt on! Kuule: syntynyt on hän, Joka yksin antaa voipi tosi-onnen, elämän, Jonka nimess'
yksin taivaan kultaportit aukeaa, Murtuu kärki murehitten, synnin siteet raukeaa.

Vapahtaja syntynyt on! Eikö siis siin' oisi syy Loistaa riemusta sen silmän, joka usein kyyneltyy?
Riemuitsethan keväällä kevään kukkasista sä, Riemuitsethan kevätpäivän kirkkahista säteistä!

Etkö sitten, ihmisrinta, riemuitsisi hänestä, Joka *sydämesi* tehdä tahtoo kukkaiskylvöä? Hänestä, jok' uuden
valon, kevävalon *sieluus* lois' Iki-onnen, rauhan antais, tyyntää kaikki myrskyt vois?

Avaa sydämesi hänelle, avaa elos keväässä! Hänessä on sulle kaikki; totuus, tie ja elämä! Avaa sydämesi hänelle!
Hän on sielun puhdistus, Hänest' eloos, rientoihisi virtaa voima, siuna'us!

LUOTA, SIELU, HERRAHASI!

Luota, sielu, Herrahasi! Ääretönhän armons' on, Katuville laupeutensa Lausumaton, pohjaton! Herran luo siis
luottaen Käy, oi, sielu suruinen!

Luota, sielu, Herrahasi! Kuolemaas ei tahdo hän. Tähteshän hän kärsi, kuoli Ristinkuolon hirveän! Luottaos,
oi, Herraas siis! Hän suo lohdun murheisiis!

Luota, sielu, Herrahasi! Katso uskon katsehin, Mitkä merkit käsissänsä, Jaloissaan on vieläkin; Mitkä merkit
vieläkin Kantaa paimen parahin!

Luota, sielu, Herrahasi! Parhain teistä on se tie, Jota hän sua johtaa, vaikka Ruusuin yli ei se vie. Sittenkin, oi,
sittenkin, On se teistä parahin!

Luota, sielu, Herrahasi! Luottaos, oi, luottaos! Korpimatkan jälkeen kerran Ihana on palkintos; Iki-ilo verraton
Sulopalkintosi on!

1900.

OI, SYVYYTT' IHMEELLISTÄ!

Oi, syvyytt' ihmeellistä Sun armos, Jumala, Yl' ihmisjärjen käypää Ja tutkimatonta! Niin hellithän Sä meitä,
Sun helmast' eksyneitä, Ett' ennen kuoloon Poikas soit, Kuin meidän kuolla antaa voit!

Oi, rakka'uttas suurta, Ikuista, ihanaa, Min syvyytt' ääretöntä Vain voin ma aavistaa! Jos pisarankaan milloin
Sain tuta sitä, -- silloin Jo riemuitsi mun rintani, -- Kuink' armast' ois siis luonasi!

Kuink' armast' aina olla, Sun luonas, Herra, ois! Kuink' armast', esirippu Kun nostetahan pois, Kirkkautta
Jumalansa Kun aina Herran kansa Avoimin kasvoin katselee ja kanteleitaan soittelee --!

Mer' armos, rakka'utes Siell' ylhääll' aukeaa Jo koko loistossansa, -- Oi, suurta, ihanaa! Siell' ikuinen on kevät,
Ja taivaat säteilevät Ijäti Herran kunniaa, ja taivaat uudet on ja maa --.

Siell' iloita myös aina Voi sydän kurja tää, Tuhannet jota tuskat Nyt särkee, synkistää. Siell' ylistystä Herran Viel' ääni munkin kerran Kai heläjää kanss' enkelten Ja kaikkein lunastettujen.

Oi, syvyytt' ihmeellistä Sun armos, Jumala, Yl' ihmisjärjen käypää Ja tutkimatonta! Sinulle kiitostansa Maan ääret, kaikki kansa Sydämin, suin siis veisatkoot Ja kanteloillaan soittakoot!

End of the Project Gutenberg EBook of Elämän polulla, by Niilo Mantere

*** END OF THIS PROJECT GUTENBERG EBOOK ELÄMÄN POLULLA ***

***** This file should be named 24905-8.txt or 24905-8.zip ***** This and all associated files of various formats will be found in: <http://www.gutenberg.org/2/4/9/0/24905/>

Produced by Tapio Riikonen

Updated editions will replace the previous one--the old editions will be renamed.

Creating the works from public domain print editions means that no one owns a United States copyright in these works, so the Foundation (and you!) can copy and distribute it in the United States without permission and without paying copyright royalties. Special rules, set forth in the General Terms of Use part of this license, apply to copying and distributing Project Gutenberg-tm electronic works to protect the PROJECT GUTENBERG-tm concept and trademark. Project Gutenberg is a registered trademark, and may not be used if you charge for the eBooks, unless you receive specific permission. If you do not charge anything for copies of this eBook, complying with the rules is very easy. You may use this eBook for nearly any purpose such as creation of derivative works, reports, performances and research. They may be modified and printed and given away--you may do practically ANYTHING with public domain eBooks. Redistribution is subject to the trademark license, especially commercial redistribution.

*** START: FULL LICENSE ***

THE FULL PROJECT GUTENBERG LICENSE PLEASE READ THIS BEFORE YOU DISTRIBUTE OR USE THIS WORK

To protect the Project Gutenberg-tm mission of promoting the free distribution of electronic works, by using or distributing this work (or any other work associated in any way with the phrase "Project Gutenberg"), you agree to comply with all the terms of the Full Project Gutenberg-tm License (available with this file or online at <http://gutenberg.org/license>).

Section 1. General Terms of Use and Redistributing Project Gutenberg-tm electronic works

1.A. By reading or using any part of this Project Gutenberg-tm electronic work, you indicate that you have read, understand, agree to and accept all the terms of this license and intellectual property (trademark/copyright) agreement. If you do not agree to abide by all the terms of this agreement, you must cease using and return or destroy all copies of Project Gutenberg-tm electronic works in your possession. If you paid a fee for obtaining a copy of or access to a Project Gutenberg-tm electronic work and you do not agree to be bound by the terms of this agreement, you may obtain a refund from the person or entity to whom you paid the fee as set forth in paragraph 1.E.8.

1.B. "Project Gutenberg" is a registered trademark. It may only be used on or associated in any way with an electronic work by people who agree to be bound by the terms of this agreement. There are a few things that you can do with most Project Gutenberg-tm electronic works even without complying with the full terms of this agreement. See paragraph 1.C below. There are a lot of things you can do with Project Gutenberg-tm

electronic works if you follow the terms of this agreement and help preserve free future access to Project Gutenberg-tm electronic works. See paragraph 1.E below.

1.C. The Project Gutenberg Literary Archive Foundation ("the Foundation" or PGLAF), owns a compilation copyright in the collection of Project Gutenberg-tm electronic works. Nearly all the individual works in the collection are in the public domain in the United States. If an individual work is in the public domain in the United States and you are located in the United States, we do not claim a right to prevent you from copying, distributing, performing, displaying or creating derivative works based on the work as long as all references to Project Gutenberg are removed. Of course, we hope that you will support the Project Gutenberg-tm mission of promoting free access to electronic works by freely sharing Project Gutenberg-tm works in compliance with the terms of this agreement for keeping the Project Gutenberg-tm name associated with the work. You can easily comply with the terms of this agreement by keeping this work in the same format with its attached full Project Gutenberg-tm License when you share it without charge with others.

1.D. The copyright laws of the place where you are located also govern what you can do with this work. Copyright laws in most countries are in a constant state of change. If you are outside the United States, check the laws of your country in addition to the terms of this agreement before downloading, copying, displaying, performing, distributing or creating derivative works based on this work or any other Project Gutenberg-tm work. The Foundation makes no representations concerning the copyright status of any work in any country outside the United States.

1.E. Unless you have removed all references to Project Gutenberg:

1.E.1. The following sentence, with active links to, or other immediate access to, the full Project Gutenberg-tm License must appear prominently whenever any copy of a Project Gutenberg-tm work (any work on which the phrase "Project Gutenberg" appears, or with which the phrase "Project Gutenberg" is associated) is accessed, displayed, performed, viewed, copied or distributed:

This eBook is for the use of anyone anywhere at no cost and with almost no restrictions whatsoever. You may copy it, give it away or re-use it under the terms of the Project Gutenberg License included with this eBook or online at www.gutenberg.org

1.E.2. If an individual Project Gutenberg-tm electronic work is derived from the public domain (does not contain a notice indicating that it is posted with permission of the copyright holder), the work can be copied and distributed to anyone in the United States without paying any fees or charges. If you are redistributing or providing access to a work with the phrase "Project Gutenberg" associated with or appearing on the work, you must comply either with the requirements of paragraphs 1.E.1 through 1.E.7 or obtain permission for the use of the work and the Project Gutenberg-tm trademark as set forth in paragraphs 1.E.8 or 1.E.9.

1.E.3. If an individual Project Gutenberg-tm electronic work is posted with the permission of the copyright holder, your use and distribution must comply with both paragraphs 1.E.1 through 1.E.7 and any additional terms imposed by the copyright holder. Additional terms will be linked to the Project Gutenberg-tm License for all works posted with the permission of the copyright holder found at the beginning of this work.

1.E.4. Do not unlink or detach or remove the full Project Gutenberg-tm License terms from this work, or any files containing a part of this work or any other work associated with Project Gutenberg-tm.

1.E.5. Do not copy, display, perform, distribute or redistribute this electronic work, or any part of this electronic work, without prominently displaying the sentence set forth in paragraph 1.E.1 with active links or immediate access to the full terms of the Project Gutenberg-tm License.

1.E.6. You may convert to and distribute this work in any binary, compressed, marked up, nonproprietary or

proprietary form, including any word processing or hypertext form. However, if you provide access to or distribute copies of a Project Gutenberg-tm work in a format other than "Plain Vanilla ASCII" or other format used in the official version posted on the official Project Gutenberg-tm web site (www.gutenberg.org), you must, at no additional cost, fee or expense to the user, provide a copy, a means of exporting a copy, or a means of obtaining a copy upon request, of the work in its original "Plain Vanilla ASCII" or other form. Any alternate format must include the full Project Gutenberg-tm License as specified in paragraph 1.E.1.

1.E.7. Do not charge a fee for access to, viewing, displaying, performing, copying or distributing any Project Gutenberg-tm works unless you comply with paragraph 1.E.8 or 1.E.9.

1.E.8. You may charge a reasonable fee for copies of or providing access to or distributing Project Gutenberg-tm electronic works provided that

- You pay a royalty fee of 20% of the gross profits you derive from the use of Project Gutenberg-tm works calculated using the method you already use to calculate your applicable taxes. The fee is owed to the owner of the Project Gutenberg-tm trademark, but he has agreed to donate royalties under this paragraph to the Project Gutenberg Literary Archive Foundation. Royalty payments must be paid within 60 days following each date on which you prepare (or are legally required to prepare) your periodic tax returns. Royalty payments should be clearly marked as such and sent to the Project Gutenberg Literary Archive Foundation at the address specified in Section 4, "Information about donations to the Project Gutenberg Literary Archive Foundation."

- You provide a full refund of any money paid by a user who notifies you in writing (or by e-mail) within 30 days of receipt that s/he does not agree to the terms of the full Project Gutenberg-tm License. You must require such a user to return or destroy all copies of the works possessed in a physical medium and discontinue all use of and all access to other copies of Project Gutenberg-tm works.

- You provide, in accordance with paragraph 1.F.3, a full refund of any money paid for a work or a replacement copy, if a defect in the electronic work is discovered and reported to you within 90 days of receipt of the work.

- You comply with all other terms of this agreement for free distribution of Project Gutenberg-tm works.

1.E.9. If you wish to charge a fee or distribute a Project Gutenberg-tm electronic work or group of works on different terms than are set forth in this agreement, you must obtain permission in writing from both the Project Gutenberg Literary Archive Foundation and Michael Hart, the owner of the Project Gutenberg-tm trademark. Contact the Foundation as set forth in Section 3 below.

1.F.

1.F.1. Project Gutenberg volunteers and employees expend considerable effort to identify, do copyright research on, transcribe and proofread public domain works in creating the Project Gutenberg-tm collection. Despite these efforts, Project Gutenberg-tm electronic works, and the medium on which they may be stored, may contain "Defects," such as, but not limited to, incomplete, inaccurate or corrupt data, transcription errors, a copyright or other intellectual property infringement, a defective or damaged disk or other medium, a computer virus, or computer codes that damage or cannot be read by your equipment.

1.F.2. LIMITED WARRANTY, DISCLAIMER OF DAMAGES - Except for the "Right of Replacement or Refund" described in paragraph 1.F.3, the Project Gutenberg Literary Archive Foundation, the owner of the Project Gutenberg-tm trademark, and any other party distributing a Project Gutenberg-tm electronic work under this agreement, disclaim all liability to you for damages, costs and expenses, including legal fees. YOU AGREE THAT YOU HAVE NO REMEDIES FOR NEGLIGENCE, STRICT LIABILITY, BREACH OF

WARRANTY OR BREACH OF CONTRACT EXCEPT THOSE PROVIDED IN PARAGRAPH F3. YOU AGREE THAT THE FOUNDATION, THE TRADEMARK OWNER, AND ANY DISTRIBUTOR UNDER THIS AGREEMENT WILL NOT BE LIABLE TO YOU FOR ACTUAL, DIRECT, INDIRECT, CONSEQUENTIAL, PUNITIVE OR INCIDENTAL DAMAGES EVEN IF YOU GIVE NOTICE OF THE POSSIBILITY OF SUCH DAMAGE.

1.F.3. LIMITED RIGHT OF REPLACEMENT OR REFUND - If you discover a defect in this electronic work within 90 days of receiving it, you can receive a refund of the money (if any) you paid for it by sending a written explanation to the person you received the work from. If you received the work on a physical medium, you must return the medium with your written explanation. The person or entity that provided you with the defective work may elect to provide a replacement copy in lieu of a refund. If you received the work electronically, the person or entity providing it to you may choose to give you a second opportunity to receive the work electronically in lieu of a refund. If the second copy is also defective, you may demand a refund in writing without further opportunities to fix the problem.

1.F.4. Except for the limited right of replacement or refund set forth in paragraph 1.F.3, this work is provided to you 'AS-IS' WITH NO OTHER WARRANTIES OF ANY KIND, EXPRESS OR IMPLIED, INCLUDING BUT NOT LIMITED TO WARRANTIES OF MERCHANTABILITY OR FITNESS FOR ANY PURPOSE.

1.F.5. Some states do not allow disclaimers of certain implied warranties or the exclusion or limitation of certain types of damages. If any disclaimer or limitation set forth in this agreement violates the law of the state applicable to this agreement, the agreement shall be interpreted to make the maximum disclaimer or limitation permitted by the applicable state law. The invalidity or unenforceability of any provision of this agreement shall not void the remaining provisions.

1.F.6. INDEMNITY

- You agree to indemnify and hold the Foundation, the trademark owner, any agent or employee of the Foundation, anyone providing copies of Project Gutenberg-tm electronic works in accordance with this agreement, and any volunteers associated with the production, promotion and distribution of Project Gutenberg-tm electronic works, harmless from all liability, costs and expenses, including legal fees, that arise directly or indirectly from any of the following which you do or cause to occur: (a) distribution of this or any Project Gutenberg-tm work, (b) alteration, modification, or additions or deletions to any Project Gutenberg-tm work, and (c) any Defect you cause.

Section 2. Information about the Mission of Project Gutenberg-tm

Project Gutenberg-tm is synonymous with the free distribution of electronic works in formats readable by the widest variety of computers including obsolete, old, middle-aged and new computers. It exists because of the efforts of hundreds of volunteers and donations from people in all walks of life.

Volunteers and financial support to provide volunteers with the assistance they need, is critical to reaching Project Gutenberg-tm's goals and ensuring that the Project Gutenberg-tm collection will remain freely available for generations to come. In 2001, the Project Gutenberg Literary Archive Foundation was created to provide a secure and permanent future for Project Gutenberg-tm and future generations. To learn more about the Project Gutenberg Literary Archive Foundation and how your efforts and donations can help, see Sections 3 and 4 and the Foundation web page at <http://www.pgla.org>.

Section 3. Information about the Project Gutenberg Literary Archive Foundation

The Project Gutenberg Literary Archive Foundation is a non profit 501(c)(3) educational corporation organized under the laws of the state of Mississippi and granted tax exempt status by the Internal Revenue

Service. The Foundation's EIN or federal tax identification number is 64-6221541. Its 501(c)(3) letter is posted at <http://pglaf.org/fundraising>. Contributions to the Project Gutenberg Literary Archive Foundation are tax deductible to the full extent permitted by U.S. federal laws and your state's laws.

The Foundation's principal office is located at 4557 Melan Dr. S. Fairbanks, AK, 99712., but its volunteers and employees are scattered throughout numerous locations. Its business office is located at 809 North 1500 West, Salt Lake City, UT 84116, (801) 596-1887, email business@pglaf.org. Email contact links and up to date contact information can be found at the Foundation's web site and official page at <http://pglaf.org>

For additional contact information: Dr. Gregory B. Newby Chief Executive and Director gbnewby@pglaf.org

Section 4. Information about Donations to the Project Gutenberg Literary Archive Foundation

Project Gutenberg-tm depends upon and cannot survive without wide spread public support and donations to carry out its mission of increasing the number of public domain and licensed works that can be freely distributed in machine readable form accessible by the widest array of equipment including outdated equipment. Many small donations (\$1 to \$5,000) are particularly important to maintaining tax exempt status with the IRS.

The Foundation is committed to complying with the laws regulating charities and charitable donations in all 50 states of the United States. Compliance requirements are not uniform and it takes a considerable effort, much paperwork and many fees to meet and keep up with these requirements. We do not solicit donations in locations where we have not received written confirmation of compliance. To SEND DONATIONS or determine the status of compliance for any particular state visit <http://pglaf.org>

While we cannot and do not solicit contributions from states where we have not met the solicitation requirements, we know of no prohibition against accepting unsolicited donations from donors in such states who approach us with offers to donate.

International donations are gratefully accepted, but we cannot make any statements concerning tax treatment of donations received from outside the United States. U.S. laws alone swamp our small staff.

Please check the Project Gutenberg Web pages for current donation methods and addresses. Donations are accepted in a number of other ways including checks, online payments and credit card donations. To donate, please visit: <http://pglaf.org/donate>

Section 5. General Information About Project Gutenberg-tm electronic works.

Professor Michael S. Hart is the originator of the Project Gutenberg-tm concept of a library of electronic works that could be freely shared with anyone. For thirty years, he produced and distributed Project Gutenberg-tm eBooks with only a loose network of volunteer support.

Project Gutenberg-tm eBooks are often created from several printed editions, all of which are confirmed as Public Domain in the U.S. unless a copyright notice is included. Thus, we do not necessarily keep eBooks in compliance with any particular paper edition.

Most people start at our Web site which has the main PG search facility:

<http://www.gutenberg.org>

This Web site includes information about Project Gutenberg-tm, including how to make donations to the Project Gutenberg Literary Archive Foundation, how to help produce our new eBooks, and how to subscribe

to our email newsletter to hear about new eBooks.

Elämän polulla, by Niilo Mantere

A free ebook from <http://manybooks.net/>